

नेपाल मत्स्य सर्वेक्षण २०७२

नेपाल सरकार
राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय
केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
कृषि तथा वन तथ्याङ्क शाखा
२०७४

नेपाल मत्स्य सर्वेक्षण २०७२

१. परिचय (Introduction)

हाम्रो जस्तो कृषि प्रधान देशमा राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकास तथा सुदृढीकरण गर्न कृषि क्षेत्रको सर्वाधिक महत्व रहने हुँदा उन्नत कृषिकरणतर्फ ध्यान केन्द्रित हुनु अति नै जरुरी छ । कृषि क्षेत्रमध्ये माछा पालन व्यवसाय पनि एक महत्वपूर्ण क्षेत्र भएको र यसले देशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा पुऱ्याएको योगदानको प्रतिशत केही वर्षदेखि क्रमशः बृद्धि हुदै गएको देखिन्छ । यस व्यवसायबाट जनसमुदायलाई पौष्टिक आहारका साथसाथै आर्थिक सहयोग पनि प्रशस्त हुने भएकोले आर्थिक तथा खाद्य सुरक्षाको दृष्टिकोणले यसको ठूलो महत्व छ । मुख्यतः यो व्यवसाय तराईका सम्पूर्ण जिल्लाहरुमा र हिजोआज पहाड तथा हिमालका केही भागमा समेत विस्तार हुदै गएको छ ।

नेपालमा उपलब्ध जलश्रोतको उपयोग बढाई आधुनिक प्रविधि उपयोग गरी यस व्यवसायलाई विकसित गर्न सकेमा यसले नेपालको अर्थतन्त्रमा निकै सहयोग पुऱ्याउने देखिन्छ । यसै तथ्यलाई ध्यानमा राखी यस व्यवसायलाई अभै व्यवस्थित तरिकाले बृद्धि गर्नको लागि आवश्यक तथ्याङ्कहरु केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले नेपाल मत्स्य उत्पादन सर्वेक्षण २०७२ मार्फत उपलब्ध गराउन जमर्को गरेको छ । मत्स्य तथ्याङ्क संकलन गर्नु भन्दा पहिले सर्वेक्षणलाई चाहिने आवश्यक स्याम्पल फ्रेमको लागि आर्थिक वर्ष २०७१/७२ मा नेपाल भरी रहेका माछा पोखरीहरुको लगत संकलन गरिएको थियो । जस अनुसार ६५ जिल्लाहरुमा व्यावसायिक माछापालन गरिएको देखिन्छ । सर्वेक्षणमा नमूना छनौट विधिद्वारा ५२ जिल्लामा र थोरै संख्यामा माछा पोखरी रहेका १३ जिल्लाहरु तथा संस्थागत रूपमा माछापालन गरेका पोखरीहरुको पूर्ण गणना गरी नतिजा प्रकाशन गरिएको छ ।

२. सर्वेक्षणको उद्देश्य (Objective of Survey)

मत्स्य तथ्याङ्क सर्वेक्षणका मुख्य निम्न लिखित उद्देश्य रहेका छन् :

- (१) जिल्ला अनुसार माछापालन गरिएको पोखरीहरुको संख्या, जलाशयको क्षेत्रफल तथा माछा उत्पादन तथा लागत अनुमान गर्ने,
- (२) माछापालन व्यवसायले अर्थतन्त्रमा पुऱ्याएको योगदानको अनुमान गर्ने, र
- (३) मत्स्य विकासका लागि योजना तथा नीति निर्माण गर्न आवश्यक मत्स्य तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने ।

३. परिभाषा (Definition)

मत्स्यपालन भन्नाले कुनै पनि जलाशयमा व्यवस्थित तरिकाबाट भुरा राखी बढीभन्दा बढी माछा उत्पादन लिने उद्देश्यले माछा पाल्ने कार्यलाई जनाउँदछ । यस सर्वेक्षणमा कृषकहरु आफैले नाफा नोक्सान व्यहोर्ने गरी आफ्नै माछा पोखरीमा वा अरुको पोखरी भाडामा लिइ माछापालन व्यवसाय सुचारु रूपले संचालन गरेका माछा पोखरीहरुलाई समावेश गरिएको छ । तर भुरा उत्पादन गर्ने पोखरीहरु यसमा समावेश गरिएको छैनन् ।

४. गणनाको एकाइ (Enumeration Unit)

मत्स्य सर्वेक्षणको लागि गणनाको एकाइ माछा पोखरी (Fish Pond) लाई मानिएको छ । छानिएका माछा पोखरीमा गई सम्बन्धित कृषकसंग प्रश्नावली मार्फत तथ्याङ्क संकलन गर्ने कार्य गरिएको थियो ।

५. सर्वेक्षण विधि (Survey Methodology)

तथ्याङ्क संकलन कार्य सबै माछा पोखरीहरुमा गर्दा आर्थिक दृष्टिकोणबाट ज्यादै नै महंगो पर्ने हुँदा लगत संकलन गरिएका माछा पोखरीहरु मध्ये धेरै ठूला भएका पोखरीहरुको पूर्ण गणना (**Complete Enumeration**) र बाँकी रहेका पोखरीहरुलाई छनौट विधि (Sampling method) द्वारा केही पोखरीहरु छनौट गरी तथ्याङ्क संकलन गरिएको

थियो । थोरै संख्यामा मात्र माछा पोखरी रहेका जिल्लाहरु र संस्थागत रुपमा माछापालन गरेका सम्पूर्ण पोखरीहरुको पूर्ण गणना गरिएको थियो ।

५.१ नमूना छनौट विधि (Sampling Design)

माछा उत्पादन पोखरीको जलाशयको क्षेत्रफल(Water Surface Area) सँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने हुँदा जलाशयको क्षेत्रफललाई मुख्य चर (Key Variable) मानि प्रत्येक जिल्लामा पोखरीहरुको जलाशय क्षेत्रफलको Variance निकालिको थियो । यसै Variance को आधारमा प्रत्येक जिल्लाका लागि छनिने पोखरीको संख्या (Sample size) निर्धारण गरिएको थियो । छनिने पोखरीको संख्या (Sample size) निर्धारण पश्चात जिल्ला अनुसार आवश्यक संख्यामा नमूना छनौटका लागि स्याम्पल फ्रेम (Sample Frame) मा भएका पोखरीहरुलाई जलाशयको क्षेत्रफल(Water Surface Area) को आधारमा ठूलोदेखि सानो क्रम (Descending Order) मा राखी Systematic Sampling विधिद्वारा नमूना छनौट गरिएको थियो । यसरी छनौट गर्दा Sample मा सबै किसिमका पोखरीहरुको प्रतिनिधित्व हुन्छ भन्ने तथ्याङ्कीय मान्यता रहेको छ ।

५.२ नमूना छनौटका लागि फ्रेम (Sample Frame)

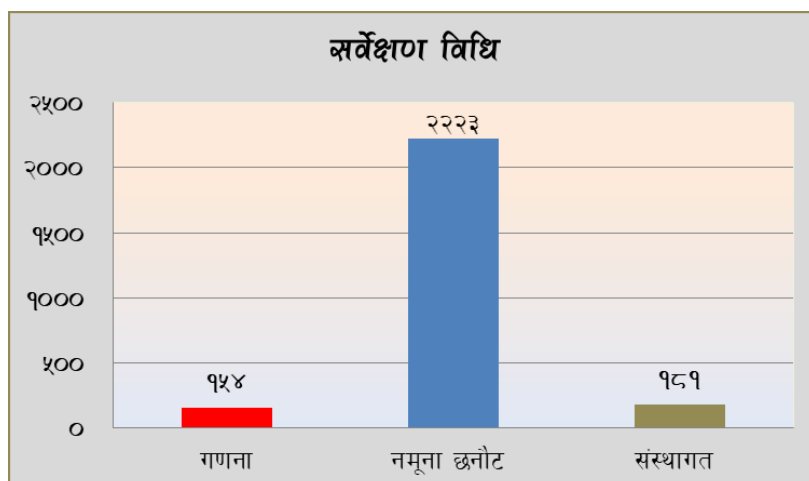
आर्थिक वर्ष ०७१/७२ मा नेपाल भरी माछापालन गरिएका पोखरीहरुको लगत संकलन गरिएको थियो । लगत सूची फाराममा कृषकको परिचयात्मक विवरण, पोखरी सम्बन्धी विवरण, हाल माछापालन गरेको छ/छैन, पोखरीमा पालिएका माछाको किसिम आदि प्रश्नहरु सोधिएका थिए । जसमा माछा तथा छडी(सानो माछा) उत्पादनको लागि जम्मा २५०४३ माछा पोखरीहरु प्रयोग भएको पाइयो तर भूकम्पको कारण, पोखरीमा विष हालेको र पोखरीमा बाढी पसेको कारणबाट ४८४ वटा पोखरीहरुबाट माछा उत्पादन नभएको हुँदा यस सर्वेक्षणमा जम्मा २४,५५९ वटा पोखरीहरुको आधारमा नतिजा प्रकाशन गरिएको छ ।

६. सन्दर्भ समय (Reference Period)

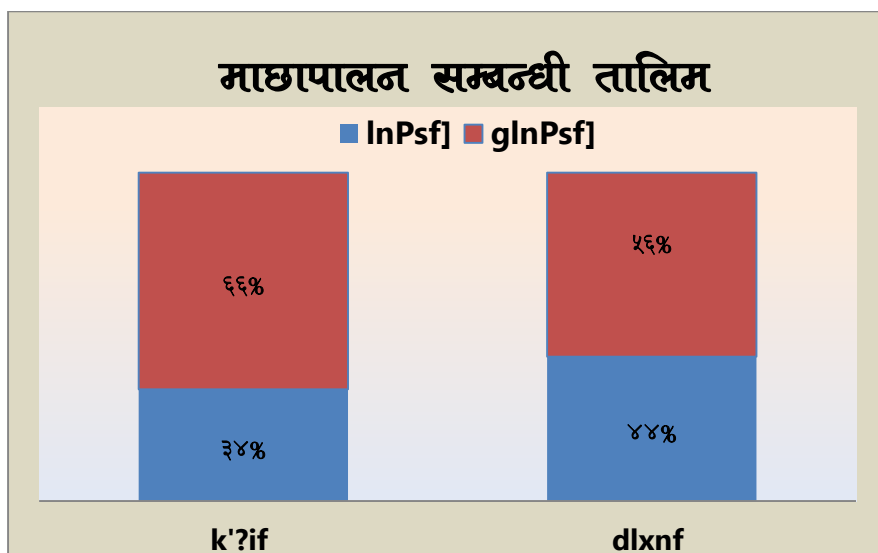
यस सर्वेक्षणको लागि सन्दर्भ समय २०७१ साल श्रावण १ गतेदेखि २०७२ साल असार मसान्तसम्म एक वर्ष भित्र गरिएको माछापालन व्यवसाय सम्बन्धी क्रियाकलापहरु जस्तै लागत, आमदानी तथा अन्य कारोवार सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन गरिएको थियो ।

७. संक्षिप्त नतिजा (Summary findings)

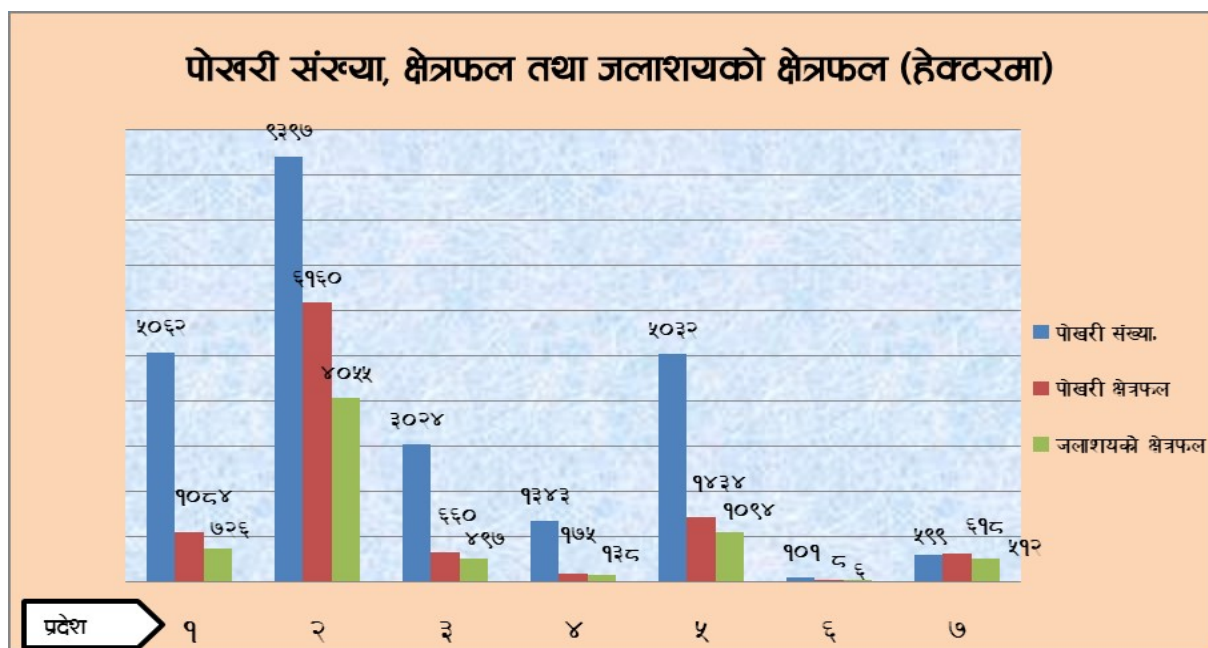
- माछापालन गरिएका ६५ जिल्लाहरु मध्ये १३ जिल्लाहरुमा पूर्ण गणना गरियो भने बाँकीमा नमूना छनौट विधि प्रयोग गरी तथ्याङ्क संकलन गरिएको थियो ।
- १० जिल्लाहरु (मनाङ्ग , मुस्ताङ्ग, कालिकोट, मुगु, डोल्पा, हुम्ला, बझाङ्ग, डोटी, बैतडी र दार्चुला) मा माछापालन नगरिएको पाइयो ।

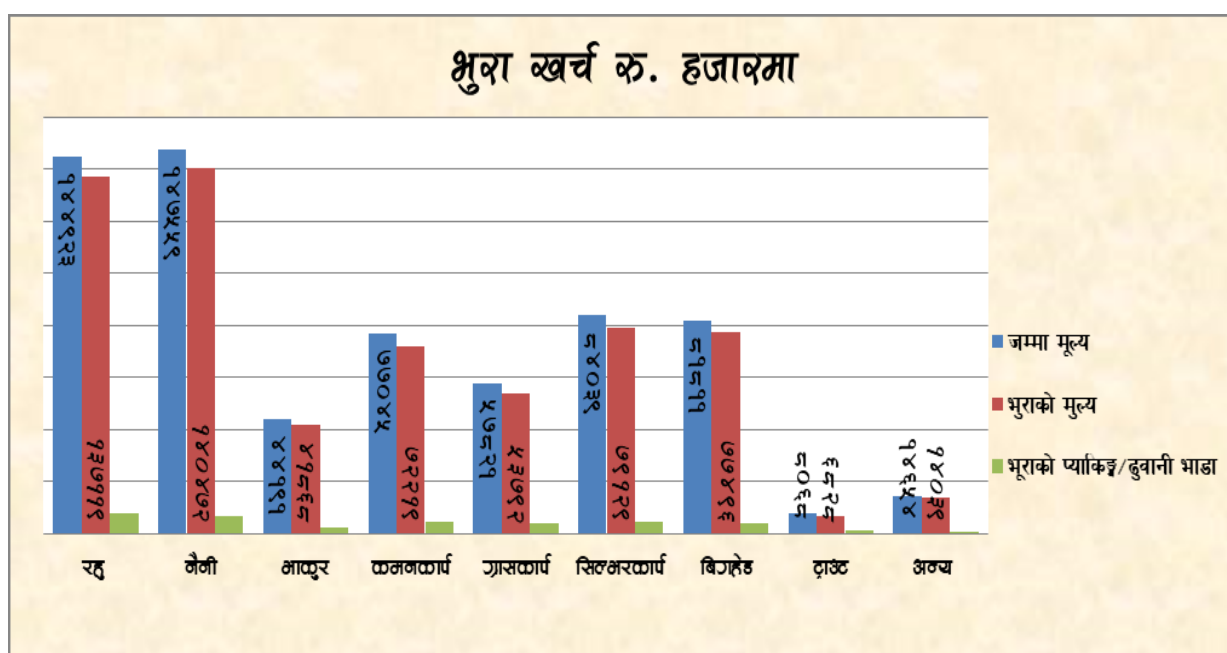
- यस सर्वेक्षणमा जम्मा २५५८ वटा पोखरीहरुको प्रश्नावलीको माध्यमबाट विवरण संकलन गरिएको थियो जसमध्ये १५४ वटा पोखरीहरु पूर्ण गणना, २२२३ वटा पोखरीहरु नमूना छनौट विधिद्वारा र १८१ वटा संस्थागत पोखरीहरु पूर्ण गणना गरीएको थियो ।
- पोखरीको प्रयोग हेर्दा ९३ प्रतिशत पोखरीहरु माछा (ठूला माछा) उत्पादन गर्ने र बाँकी ७ प्रतिशत पोखरीहरु छडी (सानो माछा) उत्पादन गर्ने पाइयो ।
- नेपालमा माछापालन गरिएका जम्मा पोखरीहरुको डिल सहितको क्षेत्रफल १०१३८.८ हेक्टर, जलाशयको क्षेत्रफल ७०२७.८ हेक्टर र पोखरीको औसत गहिराइ ४.४ फिट रहेको पाइयो ।

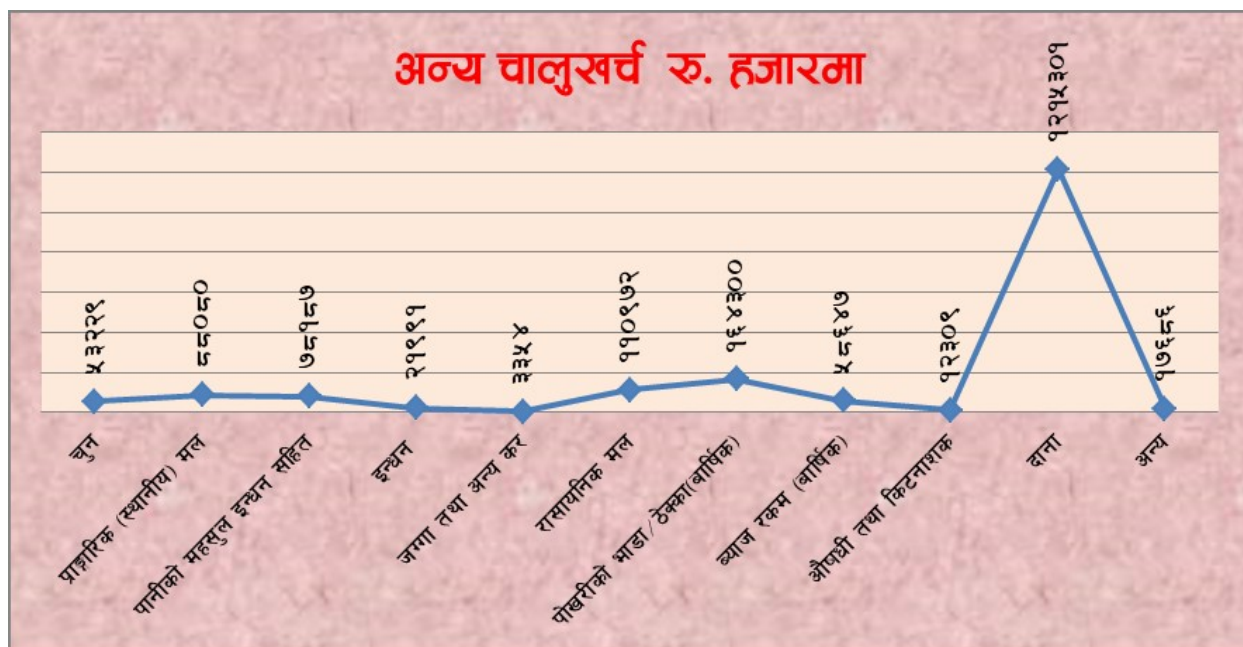
- लैङ्गिक दृष्टिकोणबाट हेर्दा माछापालक कृषकहरु मध्ये ९५ प्रतिशत पुरुष र ५ प्रतिशत महिला कृषक रहेको पाइयो । त्यसैगरी माछा सम्बन्धी तालिम लिनेमा ३४ प्रतिशत पुरुष र ४४ प्रतिशत महिलाहरु देखियो ।

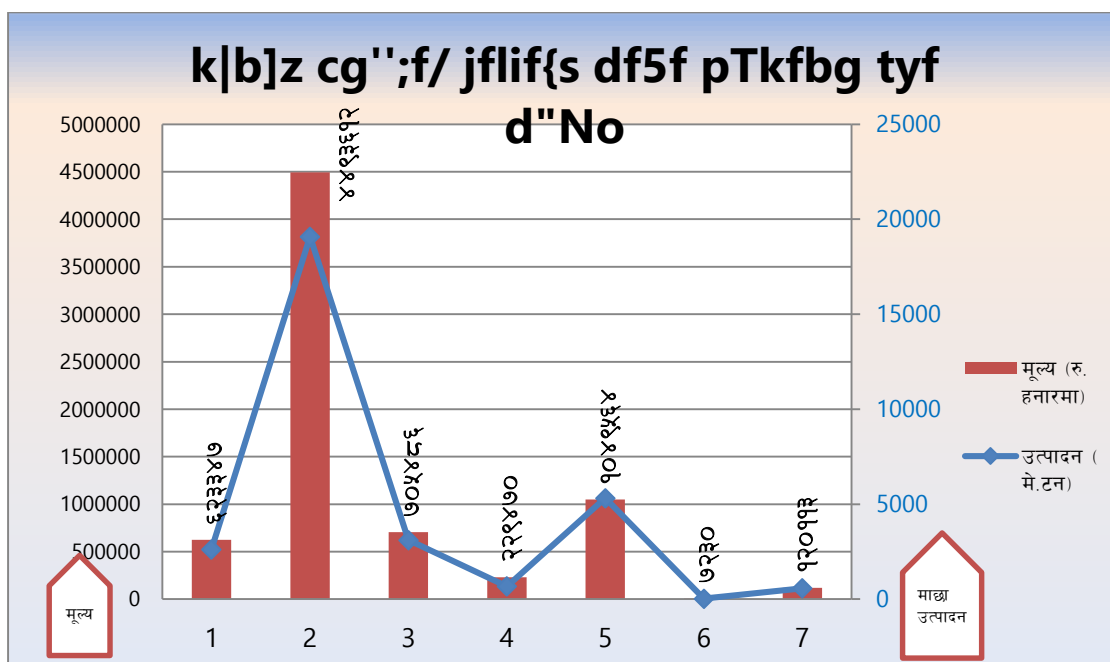
- प्रदेश अनुसार तुलना गर्दा सबै भन्दा बढी पोखरी संख्या (९३९७) र बढी जलाशयको क्षेत्रफल (४०५५ हेक्टर) भएको प्रदेश नम्बर २ र सबैभन्दा कम पोखरी संख्या (१०१) र कम जलाशयको क्षेत्रफल (६ हेक्टर) भएको प्रदेश नम्बर ६ रहेको देखिन्छ।
- माछापालक कृषकको शिक्षा सम्बन्धी पृष्ठभूमि हेर्दा एस. एल. सी.वा सो भन्दा माथिल्लो तह उत्तीर्ण गरेका ३६ प्रतिशत, एस. एल. सी.भन्दा तल्लो तह भएका ५७.३ प्रतिशत र निरक्षर करिब ६.७ प्रतिशत रहेको देखिन्छ।
- उत्पादित माछाको बिक्री स्थानको प्रतिशत हेर्दा पोखरी रहेको स्थानबाट ९१, जिल्ला भित्रका बजारमा ६, अन्य जिल्लामा १ र आफै प्रयोग गर्छु भन्नेमा २ भएको देखियो।
- माछापालन व्यवसायमा संलग्न जनशक्तिहरुको विश्लेषण गर्दा स्थायीरूपमा काम गर्ने कामदारहरुको जम्मा संख्या ५६ हजार ६ सय १३ रहेको छ। जसमध्ये, संचालक तथा परिवारका सदस्य संख्या ३४ हजार १ सय ३ जना पुरुष र १६ हजार ९ सय ८१ जना स्त्री रहेका छन् र तलव ज्याला लिई काम गर्ने कामदारहरुको संख्या ५ हजार २ सय ६३ जना पुरुष र २ सय ६७ जना स्त्री रहेका छन्।
- सन्दर्भ वर्षमा स्थायी रूपमा काम गर्ने कामदारहरुको तलव ज्याला वापत करिब रु ३९ करोड ५५ लाख १९ हजार र अस्थायी रूपमा काम गर्ने कामदारहरुको संख्या ५,८८,४४७ प्रति व्यक्ति प्रति दिन र सो वापतको ज्याला करिब रु २५ करोड ४७ लाख ३३ हजार खर्च भएको देखिन्छ।

- सन्दर्भ समयमा जम्मा भुरा खर्च करिब रु. ६६ करोड १ लाख १२ हजार भएको देखिन्छ। जसमा सबैभन्दा बढी नैनीमा करिब रु. १४ करोड ७५ लाख ५९ हजार र रहुमा करिब रु. १४ करोड ४९ लाख २३ हजार खर्च भएको देखिन्छ।
- प्रदेश अनुसार भुरा खर्च हेर्दा सबैभन्दा बढी प्रदेश २ मा करिब रु. ४८ करोड ५० लाख ५४ हजार र सबै भन्दा कम प्रदेश ६ मा करिब रु. ५ लाख ४३ हजार खर्च भएको देखिन्छ।

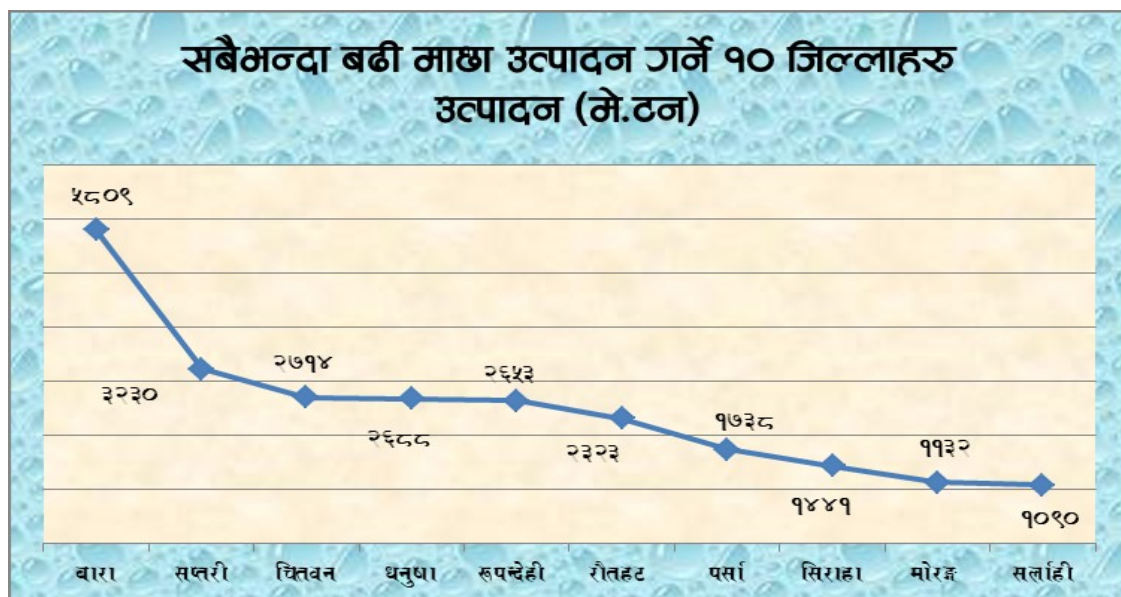

- अन्य चालु खर्चहरू मुख्यतः दानामा करिब रु. १ अरब १२ करोड ५३ लाख ५९ हजार, पोखरीको भाडा/ठेक्का(वार्षिक) मा करिब रु.१६ करोड ४३ लाख, रासायनिक मलमा करिब रु.११ करोड ९ लाख ७१ हजार, प्राञ्जरिक (स्थानीय) मलमा करिब रु. ८ करोड ८० लाख ७९ हजार, पानीको महसुल इन्धन सहितमा करिब रु.७ करोड ८१ लाख ८६ हजार, ब्याज रकम (वार्षिक)मा करिब रु. ५ करोड ८६ लाख ४७ हजार, चुनमा करिब रु. ५ करोड ३२ लाख २८ हजार, इन्धनमा करिब रु. २ करोड १९ लाख ९० हजार र औषधी तथा किटनाशकमा करिब रु. १ करोड २३ लाख ८ हजार आदि खर्च भएको देखियो ।

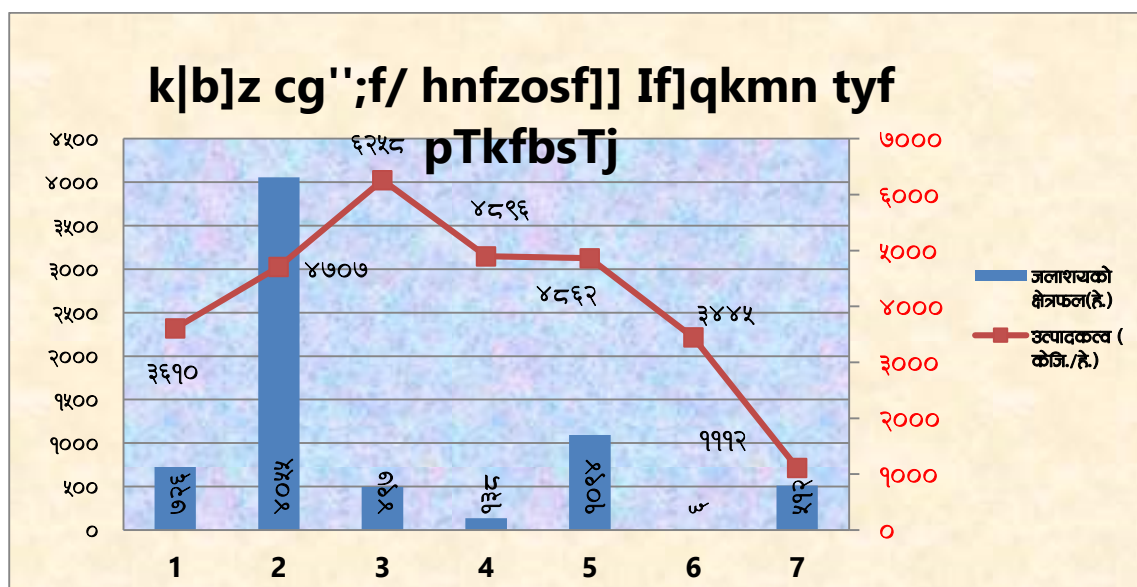

- सन्दर्भ अवधिमा जम्मा २४,५५९ वटा पोखरीहरूबाट करिब ३१ हजार ४ सय १ मेट्रिक टन माछा उत्पादन भएको र त्यस बापतको मूल्य करिब रु. ७ अरब २२ करोड ८८ लाख २१ हजार रहेको छ ।
- प्रदेश अनुसार तुलना गर्दा सबै भन्दा बढी माछा उत्पादन हुने देखि कम उत्पादन हुने प्रदेशमा कमश प्रदेश २ (६०.८%), प्रदेश ५ (१६.९%), प्रदेश ३ (९.९%), प्रदेश १ (८.३%), प्रदेश ४ (२.१%), प्रदेश ७ (१.८%) र प्रदेश ६ (०.१%) रहेको छ ।

- राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को जनसंख्याका आधारमा आफ्नै देशको पोखरीबाट उत्पादित माछा प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष औसत १.१९ के.जी. उपलब्धता रहेको देखिन्छ ।

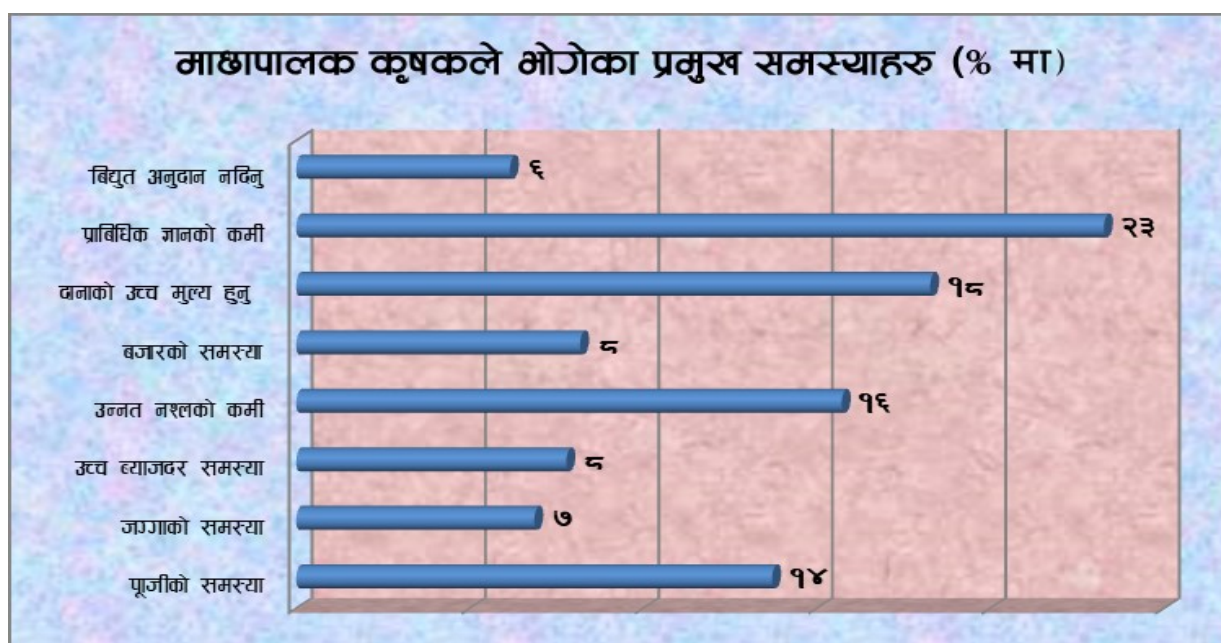

- यस सर्वेक्षणमा सबैभन्दा बढी माछा उत्पादन गर्ने १० जिल्लाहरू कमश बारा(१८.५%), सप्तरी(१०.३%), चितवन(८.६%), धनुषा(८.६%), रुपन्देही(८.४%), रौतहट(७.४%), पर्सा(५.५%), सिराहा(४.६%), मोरङ(३.६%) र सर्लाही(३.५%) रहेका छन् ।

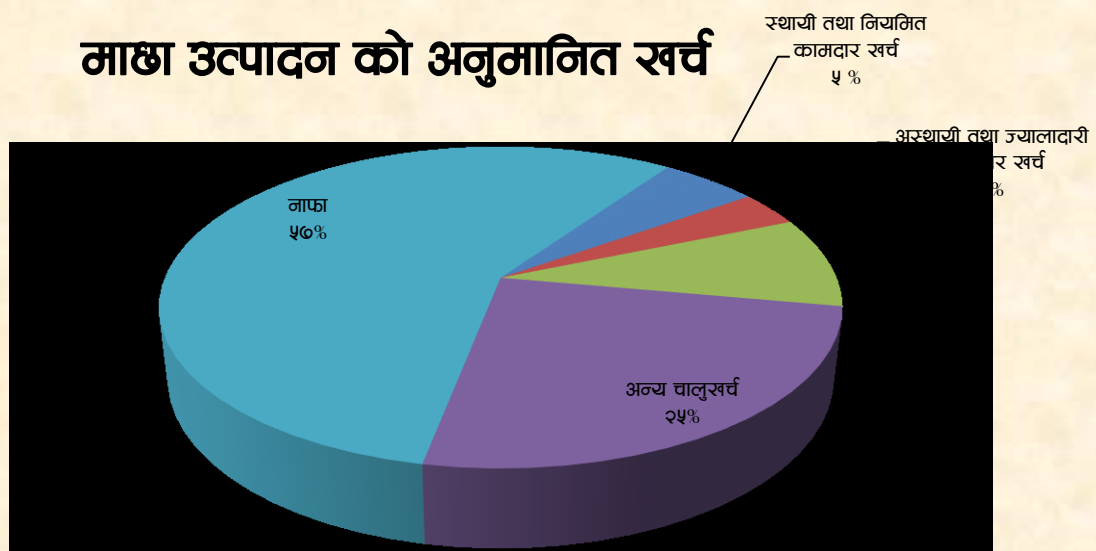
- माछाको उत्पादकत्व मुख्यतः माछाका जात अनुसार भर पर्ने हुन्छ । यहाँ प्रदेश ३ मा सबैभन्दा बढी उत्पादकत्व ६२५८ केजी प्रति हेक्टर र सबैभन्दा कम प्रदेश ७ मा १११२ केजी प्रति हेक्टर उत्पादकत्व देखिन्छ ।
- सन्दर्भ अवधिमा माछा उत्पादन बाहेक अन्य आम्दानी(पानी तान्ने मेसिन/पम्पिङ्गसेट, माछा मार्ने जाल भाडा आदी) बापत करिब रु. ४३ लाख २१ हजार भएको देखिन्छ ।
- सन्दर्भ समयभित्र यस व्यवसायमा पूँजीगत लगानी करिब रु. ९३ करोड ९० लाख ६ हजार भएको देखिन्छ ।

- माछा उत्पादन बाहेक पोखरीको डिलमा एकीकृत रुपमा बंगुर, हाँस, केरा र तरकारी आदि लगाएका हुन्छन् । सो बापतको खर्च करिब रु. १० करोड ४० लाख ४४ हजार र उत्पादनबाट आम्दानी करिब रु. २० करोड ९६ लाख ४४ हजार भएको देखिन्छ ।
- माछापालन कार्यको लागि सन्दर्भ अवधिमा २१ प्रतिशत कृषकहरूले ऋण लिएको देखिन्छ र त्यस बापत वार्षिक औसत १३ प्रतिशत ब्याज दर तिरेको देखिन्छ ।
- माछापालन व्यवसायलाई थप समृद्धि गर्नको लागि यस सन्दर्भ अवधिमा ५५ प्रतिशत कृषकहरूले थप ऋणको आवश्यकता जाहेर गरेको देखिन्छ । ती ऋणको उपयोग मध्ये ११ प्रतिशत कृषकहरूले भुरा खरिद गर्नको लागि, ५९ प्रतिशत कृषकहरूले पोखरी निर्माणको लागि, ७ प्रतिशत कृषकहरूले माछापालनको लागि प्रयोग हुने औजार खरिद गर्न, १४ प्रतिशत कृषकहरूले मल/औषधी/दाना खरिद गर्न र ९ प्रतिशत कृषकहरूले अन्य मत्स्यपालन प्रयोजनको लागि आवश्यक परेको उल्लेख गरेका पाइयो ।

- यस सर्वेक्षणमा माछापालक कृषकहरूलाई उहाँहरूले भोगेका प्रमुख तीन समस्याहरू बारे सोधिएको प्रश्नमा पहिलो समस्यालाई ५० प्रतिशत भार, दोश्रो समस्यालाई ३० प्रतिशत भार र तेश्रो समस्यालाई २० प्रतिशत भार दिएको छ । सोही भार अनुसार प्रमुख समस्याहरूमा प्राविधिक ज्ञानको कमी (२३ %), दानाको उच्च मूल्य हुनु (१५ %), उन्नत नश्लको कमी (१६ %) र पूँजीको समस्या (१४ %) रहेको देखिन्छ ।

माछा उत्पादन को अनुमानित खर्च

- यस सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कहरूको विश्लेषण गर्दा माछा उत्पादन आम्दानी मूल्यको ५ प्रतिशत स्थायी तथा नियमित कामदार खर्चमा, ४ प्रतिशत अस्थायी तथा ज्यालादारी कामदार खर्चमा, ९ प्रतिशत भुराखर्चमा र २५ प्रतिशत अन्य चालु खर्च(विशेष दानामा) मा भएको देखिन्छ । अर्थात १००रु.को माछा उत्पादन ग-यो भने ५ रु. स्थायी तथा नियमित कामदारमा, ४ रु. अस्थायी तथा ज्यालादारी कामदारमा, ९ रु भुरामा र २५ रु अन्य चालु खर्चमा खर्च भएको हुन्छ र बाँकी रु. ५७ नाफा भएको देखिन्छ । यसमा संचालक(तलब नलिने) तथा परिवारका सदस्यहरूको तलब बापतको खर्च र आफ्नो पोखरी आफैले संचालन गरेमा त्यस बापतको भाडा रकम भने समावेश गरिएको छैन ।

Table 1. Number, area, water surface area and average depth of pond by district

District Name	Number of Pond	Pond Area (Hectare)	Water Surface Area (Hectare)	Average Depth of Pond (Feet)
Taplejung	5	0.1	0.1	3
Panchthar	11	0.6	0.5	3
Ilam	84	2.5	1.7	3
Jhapa	714	154.2	105.6	5
Morang	2137	553.1	370.6	5
Sunsari	1585	319.9	205.7	3
Dhankuta	63	7.9	6.1	3
Terhathum	58	1.9	1.5	3
Sankhuwasabha	55	2.2	1.8	3
Bhojpur	100	4.8	3.9	3
Solukhumbu	1	0.02	0.02	4
Okhaldhunga	2	0.2	0.2	5
Khotang	68	1.7	1.3	3
Udayapur	179	35.3	26.9	5
Saptari	2020	1334.1	739.6	4
Siraha	1624	872.7	548.0	5
Dhanusa	1653	1026.2	648.2	4
Mahottari	558	470.6	309.6	5
Sarlahi	696	357.5	239.1	4
Sindhuli	24	13.4	9.8	5
Ramechhap	28	4.2	3.1	5
Dolakha	7	1.5	.9	4
Sindhupalchok	38	4.7	3.5	6
Kavre	50	6.6	3.3	6
Lalitpur	154	6.1	4.9	4
Bhaktapur	24	5.1	4.5	4
Kathmandu	64	3.4	2.7	4
Nuwakot	166	6.7	5.9	4
Rasuwa	1	0.01	0.01	3
Dhading	117	11.7	9.3	5
Makwanpur	226	41.1	31.0	4
Rautahat	622	532.3	393.4	5
Bara	1609	1170.7	878.2	5
Parsa	615	395.7	298.9	5
Chitawan	2126	554.9	418.2	5
Gorkha	53	4.0	3.1	4
Lamjung	16	0.8	0.6	3
Tanahu	170	11.1	9.3	4
Syangja	171	7.3	6.2	3
Kaski	249	24.2	21.2	4

Table 1. Number, area, water surface area and average depth of pond by district (continued)

District Name	Number of Pond	Pond Area (Hectare)	Water surface Area (Hectare)	Average Depth of pond (Feet)
Myagdi	44	0.6	0.6	4
Parbat	60	2.7	2.2	3
Baglung	71	3.5	3.4	4
Gulmi	14	1.8	1.2	4
Palpa	50	3.6	2.6	4
Nawalparasi	1481	317.4	232.8	4
Rupandehi	2311	686.3	517.9	4
Kapilbastu	287	166.1	130.7	5
Arghakhanchi	34	3.6	2.4	5
Pyuthan	30	2.5	1.9	4
Rolpa	21	0.9	0.7	5
Rukum	7	1.2	1.0	5
Salyan	12	0.5	0.4	4
Dang	247	81.8	59.8	5
Banke	318	75.2	60.6	4
Bardiya	747	215.6	174.4	4
Surkhet	46	4.7	3.8	4
Dailekh	29	1.4	1.0	4
Jajarkot	3	0.1	0.1	5
Jumla	4	0.05	0.03	4
Bajura	1	0.01	0.01	4
Achham	2	0.1	0.1	5
Kailali	376	540.9	446.7	4
Kanchanpur	219	76.9	64.9	4
Dadeldhura	2	0.1	0.1	4
Total	24559	10138.8	7027.8	4

Table 2. Number, area, water surface area and average depth of pond by province

Province	Number of Pond	Pond Area (Hectare)	Water surface Area (Hectare)	Average Depth of pond (Feet)
1	5062	1084.5	725.8	4
2	9397	6159.8	4055.0	5
3	3024	659.5	497.3	5
4	1343	174.9	137.6	4
5	5032	1434.0	1094.0	4
6	101	8.1	6.3	4
7	599	618.0	511.8	4
Total	24559	10138.8	7027.8	4

Table 3. Median age, sex and fishery training status of fish farmer by district

District Name	Age (Median)	Sex		Training	
		Male	Female	Having Training	No Training
Taplejung	48	5			5
Panchthar	47	10	1		11
Ilam	45	84		4	80
Jhapa	50	676	37	134	579
Morang	50	2067	64	384	1747
Sunsari	51	1485	96	607	973
Dhankuta	52	57			57
Terhathum	53	55	3	6	52
Sankhuwasabha	45	55		3	52
Bhojpur	49	96	4		100
Solukhumbu	45	1			1
Okhaldhunga	40	2			2
Khotang	43	67		10	57
Udayapur	50	163	14	105	72
Saptari	53	1977	40	242	1776
Siraha	45	1608	16	482	1142
Dhanusa	40	1647		377	1270
Mahottari	45	531	25		556
Sarlahi	40	672	11		683
Sindhuli	46	22		11	11
Ramechhap	34	28		12	16
Dolakha	37	7		3	4
Sindhupalchok	44	38		10	29
Kavre	42	50		20	30
Lalitpur	43	135	16	52	99
Bhaktapur	48	18		10	8
Kathmandu	39	44	15	29	29
Nuwakot	46	166		121	45
Rasuwa	40	1		1	
Dhading	32	96	5	59	42
Makwanpur	48	196	20	137	78
Rautahat	42	613		245	368
Bara	48	1574	33	586	1021
Parsa	45	615		166	450
Chitawan	48	1717	401	1330	789
Gorkha	46	48		26	22
Lamjung	54	12	4	10	6
Tanahu	45	168		76	92
Syangja	47	148	14	99	63
Kaski	43	222	9	120	111

Table 3. Median age, sex and fishery training status of fish farmer by district (continued)

District Name	Age (Median)	Sex		Training	
		Male	Female	Having Training	No Training
Myagdi	48	34	10	29	15
Parbat	49	59		19	40
Baglung	47	64	4	32	36
Gulmi	40	14		8	6
Palpa	46	42	8	6	44
Nawalparasi	45	1359	118	772	705
Rupandehi	50	2029	282	1071	1241
Kapilbastu	43	284		133	151
Arghakhanchi	47	34		4	31
Pyuthan	45	26		19	8
Rolpa	50	21		4	17
Rukum	45	5	2	2	5
Salyan	46	12			12
Dang	46	246		132	114
Banke	47	289	27	168	148
Bardiya	44	714	30	275	469
Surkhet	50	37	8	11	34
Dailekh	49	29			29
Jajarkot	44	3			3
Jumla	40	4		1	3
Bajura	20	1			1
Achham					
Kailali	45	346	18	124	241
Kanchanpur	46	214		80	134
Dadeldhura	40	2			2
Total	46	23044	1335	8364	16014

* Institutional ponds are not included.

Table 4. Education status of fish farmer by district

District Name	Level of Education			Illiterate
	1-5 Class	Class 6 to +2	Bachelors and above	
Taplejung	2	3		
Panchthar	1	9	1	
Ilam	14	67	3	
Jhapa	226	441	37	9
Morang	451	1360	192	128
Sunsari	462	896	111	111
Dhankuta	21	26	4	7
Terhathum	14	41	3	
Sankhuwasabha	11	35	9	
Bhojpur	16	72	4	8

Table 4. Education status of fish farmer by district(continued)

District Name	Level of Education			Illiterate
	1-5 Class	Class 6 to +2	Bachelors and above	
Solukhumbu		1		
Okhaldhunga		1	1	
Khotang	20	37	10	
Udayapur	38	120	14	5
Saptari	585	1029	183	222
Siraha	241	1062	192	128
Dhanusa	362	689	47	550
Mahottari	50	506		
Sarlahi	145	538		
Sindhuli		19	3	
Ramechhap	2	25		
Dolakha	1	6		
Sindhupalchok	10	19	10	
Kavre	10	40		
Lalitpur	26	83	42	
Bhaktapur		14	4	
Kathmandu		44	15	
Nuwakot	19	147		
Rasuwa	1			
Dhading	9	68	24	
Makwanpur	65	124	7	20
Rautahat	260	304	49	
Bara	716	740	118	33
Parsa	200	347	69	
Chitawan	418	1329	264	108
Gorkha	12	24	13	
Lamjung		12	4	
Tanahu	10	127	25	5
Syangja	21	120	21	
Kaski		197	26	9
Myagdi	15	27	2	
Parbat	9	47		3
Baglung	11	54	4	
Gulmi		8	6	
Palpa	25	14	11	
Nawalparasi	222	1111	65	78
Rupandehi	590	1483	152	87
Kapilbastu	20	218	47	
Arghakhanchi		31	4	
Pyuthan	4	19	4	

Table 4. Education status of fish farmer by district(continued)

District Name	Level of Education			Illiterate
	1-5 Class	Class 6 to +2	Bachelors and above	
Rolpa	4	17		
Rukum	3	2	2	
Salyan	1	9	2	
Dang	32	182	31	
Banke	40	181	74	20
Bardiya	225	376	72	71
Surkhet	6	31	6	3
Dailekh	5	24		
Jajarkot		3		
Jumla	3	1		
Bajura			1	
Kailali	65	257	25	18
Kanchanpur	21	160	27	5
Dadeldhura	1	1		
Total	5740	14974	2036	1629

* Institutional ponds are not included.

Table 5. Major selling place of fish by district

District Name	Selling Place			
	Pond side	Market (within district)	Market (other district)	Own use
Taplejung	4	1		
Panchthar	9	2		
Ilam	84			
Jhapa	574	93		47
Morang	1848	193		96
Sunsari	1490	48		48
Dhankuta	57	7		
Terhathum	43	4		11
Sankhuwasabha	40	10		6
Bhojpur	60	12		28
Solukhumbu		1		
Okhaldhunga		2		
Khotang	51	10		7
Udayapur	168	11		
Saptari	1879	141		
Siraha	1416	160	32	16
Dhanusa	1621	32		
Mahottari	550	8		
Sarlahi	696			
Sindhuli	24			
Ramechhap	25	2		

Table 5. Major selling place of fish by district(continued)

District Name	Selling Place			
	Pond side	Market (within district)	Market (other district)	Own use
Dolakha	7			
Sindhupalchok	17	19	2	
Kavre	44	3	3	
Lalitpur	128	16	5	5
Bhaktapur	20	4		
Kathmandu	64			
Nuwakot	32	83	32	19
Rasuwa		1		
Dhading	108		9	
Makwanpur	226			
Rautahat	612	10		
Bara	1592		17	
Parsa	615			
Chitawan	2002	77	15	31
Gorkha	35	13	5	
Lamjung	10	6		
Tanahu	137	22	10	
Syangja	120	51		
Kaski	184	65		
Myagdi	39	5		
Parbat	47	13		
Baglung	58	13		
Gulmi	3	11		
Palpa	44	3		3
Nawalparasi	1376	26		78
Rupandehi	2111	114		87
Kapilbastu	280			7
Arghakhanchi		34		
Pyuthan	30			
Rolpa	21			
Rukum	5	2		
Salyan	11	1		
Dang	221	26		
Banke	312	7		
Bardiya	727			20
Surkhet	43	3		
Dailekh	17	12		
Jajarkot	2			1
Jumla	1			3
Bajura	1			
Dolakha	7			

Table 5. Major selling place of fish by district(continued)

District Name	Selling Place			
	Pond side	Market (within district)	Market (other district)	Own use
Achham	2			
Kailali	262	89		25
Kanchanpur	197	16		5
Dadeldhura	2			
Total	22406	1481	131	542

Table 6. Major selling place of fish by province

Province	Selling Place			
	Pond side	Market (within district)	Market (other district)	Own use
1	4428	392		242
2	8981	352	49	16
3	2697	205	67	55
4	1114	202	15	13
5	4643	207		182
6	79	18		4
7	464	105		30
Total	22406	1481	131	542

Table 7. Type of employment, wages and salaries by district

Rs.in thousand

District Name	Proprietor & Unpaid Family Worker		Manager				Technical Worker				Production Worker			
	Male	Female	Male	Wages & Salary	Female	Wages & Salary	Male	Wages & Salary	Female	Wages & Salary	Male	Wages & Salary	Female	Wages & Salary
Taplejung	5	5												
Panchthar	11	11												
Ilam	100	83									1	40		
Jhapa	876	534	10	202			1	100			130	2914	1	60
Morang	2886	1440	18	616			1	420			358	9337	17	292
Sunsari	2344	1370	18	2631			5	1860	4		80	6973	2	720
Dhankuta	53	11									4	390		
Terhathum	52	6									1	120		
Sankhuwasabha	65	41							1	10				
Bhojpur	100	48									16	284		
Solukhumbu	4	5									1	150		
Okhaldhunga	3	1												
Khotang	54	57	1	220			1	100						
Udayapur	211	92	10	742			5	685			26	1870		
Saptari	3672	1558												
Siraha	2316	96	48	3013							451	33337		
Dhanusa	2420		49	2731			9	980			79	5079		
Mahottari	682	8	1	60										

Table 7. Type of employment, wages and salaries by district (continued)

Rs.in thousand

District Name	Proprietor & Unpaid Family Worker		Manager				Technical Worker				Production Worker					
	Male	Female	Male	Wages & Salary	Female	Wages & Salary	Male	Wages & Salary	Female	Wages & Salary	Male	Wages & Salary	Female	Wages & Salary		
Sarlahi	697	460	12	736												
Sindhuli	60	49									7	139				
Ramechhap	37	32									5	32				
Dolakha	8	5									1	96				
Sindhupalchok	55	40	7	689			2	356			2	166	2			
Kavre	71	52	4	559			3	288			5	488	4	326		
Lalitpur	193	31	2	650	1	300	18	4320	3	720	130	11263	42	3010		
Bhaktapur	50	8					7	1018			7	898	2	234		
Kathmandu	78	47									15	711				
Nuwakot	134	32									57	2788				
Rasuwa	2															
Dhading	125	55	1	144			6	686			39	3146	6	343		
Makwanpur	255	183	4	1436			6	1761			40	3518				
Rautahat	1038	296	259	22219			40	3486			73	5365				
Bara	2344	1480	1024	90766			17	1393								
Parsa	818	156	220	17324							96	6498				
Chitawan	1891	1621									505	32283	62	4494		
Gorkha	50	17														
Lamjung	12	4														
Tanahu	274	188					10	1171			33	1465				
Syangja	256	125	4	36							71	3131	14	690		
Kaski	416	339	5	2296	2	480	1	360			99	10983	11	1617		
Myagdi	46	44														
Parbat	76	45	3	19							7	438				
Baglung	99	57					1	35			9	719				
Gulmi	17	7									3	216				
Palpa	44	19									6	200				
Nawalparasi	1934	895	26	2142			13	2612			158	11901				
Rupandehi	3077	2309									206	11687	22	1956		
Kapilbastu	501	183	15	1286			9	813			102	7681	2	120		
Arghakhanchi	58	30									16	782	4			
Pyuthan	62	34	1	120							8	615	1	70		
Rolpa	27	23														
Rukum	17	15	1	60	1	60					1	60				
Salyan	19	11									1	68				
Dang	347	179	1	24			13	302	6	151	113	4936	25	612		
Banke	618	550	22	2124							34	2207				
Bardiya	1449	1425									217	10770	22	1086		
Surkhet	45	39									5	151	3	21		
Dailekh	31	29														

Table 7. Type of employment, wages and salaries by district (continued)

Rs.in thousand

District Name	Proprietor & Unpaid Family Worker		Manager				Technical Worker				Production Worker			
	Male	Female	Male	Wages & Salary	Female	Wages & Salary	Male	Wages & Salary	Female	Wages & Salary	Male	Wages & Salary	Female	Wages & Salary
Jajarkot	3													
Jumla	4	2												
Bajura	1													
Achham	6	4												
Kailali	591	366	2	168							100	4941	7	269
Kanchanpur	309	128									13	1285		
Dadeldhura	3													
Total	34103	16981	1769	153010	4	840	167	22746	14	881	3327	202123	248	15920

Table 8. Type of employment, wages and salaries by province

Rs.in thousand

Province Name	Proprietor & Unpaid Family Worker		Manager				Technical Worker				Production Worker			
	Male	Female	Male	Wages & Salary	Female	Wages & Salary	Male	Wages & Salary	Female	Wages & Salary	Male	Wages & Salary	Female	Wages & Salary
1	6765	3704	57	4410			13	3165	5	10	616	22078	20	1072
2	13988	4053	1613	136848			66	5859			698	50279		
3	2958	2156	18	3478	1	300	42	8430	3	720	812	55528	117	8406
4	1777	988	38	4474	2	499	12	1566			337	26166	25	2307
5	7585	5485	39	3553			34	3727	6	151	744	41566	76	3844
6	119	96	1	60	1	60					7	279	3	21
7	910	498	2	168							113	6226	7	269
Total	34103	16981	1769	152992	4	859	167	22746	14	881	3327	202123	248	15920

Table 9. Number of mandays (temporary worker) and average wages per day by province

Province Name	Technical Worker				Production Worker			
	Male		Female		Male		Female	
	Man-days	Average Wage(Rs.)	Man-days	Average Wage(Rs.)	Man-days	Average Wage(Rs.)	Man-days	Average Wage(Rs.)
1	154	476			31587	455	4431	338
2	5681	476	33	250	388717	443	43494	415
3	341	732	4	350	27908	567	2571	544
4	323	807	257	313	10319	547	3362	411
5	1223	446	34	439	53394	388	2799	321
6	9	448			209	473	31	500
7	20	1200			9617	322	1928	319
Total	7751	535	328	311	521752	452	58616	407

Table 10. Species of fingerlings (Bhura) and its cost (Rs.000) by district

District Name	Species of Fingerlings /Bhura									Total
	Rahu	Naini	Vakur	Common carp	Grass carp	Silver carp	Big head	Trout	Others	
Taplejung	1	1		7	11	2			3	23
Panchthar					12			67	119	197
Ilam		1		95	252				48	397
Jhapa	780	766	548	614	555	447	600		628	4938
Morang	3800	2978	1998	2181	1745	1998	2084		506	17290
Sunsari	2451	1727	1052	964	876	908	589		58	8625
Dhankuta	80			59	93	49	40		23	343
Terhathum	4	4		145	48	7	3		66	277
Sankhuwasabha	2	2	18	95	87	10	4		127	345
Bhojpur	16	12	57	94	280	36			120	615
Solukhumbu								68		68
Okhaldhunga	9			5		5	7			25
Khotang				128	161	14		70	4	378
Udayapur	314	351	190	356	246	242	208		21	1928
Saptari	5298	4848	3542	2634	2562	2705	2334		39	23962
Siraha	18051	14854	6762	7229	4360	5811	7345		1666	66079
Dhanusa	43163	45835	6828	13582	8464	17695	17097		628	153292
Mahottari	5985	6820	7481	9102	2676	10137	12145			54345
Sarlahi	8890	6811	3246	2414	2431	4866	12661			41319
Sindhuli	26	26	6	34	34	22	25		1	174
Ramechhap	27	10	2	6	2	8	2			57
Dolakha	1	1		1	1	1	1	141		146
Sindhupalchok	143	175		60	59	102	38	888		1465
Kavre	65	45		74	112	58	44		112	510
Lalitpur		83		121	115	118	21	1107	292	1858
Bhaktapur	7	10		78	19		28		34	176
Kathmandu	1	1		79	76	66	61	7	158	448
Nuwakot	285			264	164	265	73	3102		4154
Rasuwa								36		36
Dhading	196	108	6	145	170	115	57	69	85	951
Makwanpur	299	288	20	242	196	213	127		256	1642
Rautahat	7907	11157	2720	5198	4174	5405	3561		20	40141
Bara	20282	20749	5249	8510	6950	8271	5756			75767
Parsa	4350	7124	2518	3885	2985	3751	5535		1	30149
Chitawan	8289	8559	86	3965	4699	3034	2468		3074	34175
Gorkha	67	58	28	70	82	39	3			346
Lamjung	7	18		13	21	3	2		109	173
Tanahu	175	189	22	313	252	81	31		114	1178
Syangja	47	49	12	319	155	57	20		340	998
Kaski	207	212	65	349	470	58	33	2312	120	3825

Table 10. Species of fingerlings (Bhura) and its cost (Rs.000) by district(continued)

District Name	Species of Fingerlings /Bhura									Total
	Rahu	Naini	Vakur	Common carp	Grass carp	Silver carp	Big head	Trout	Others	
Myagdi			19	41	27	2				89
Parbat	11			55	52	20			227	365
Baglung	5	36		174	229	11	6	201	125	787
Gulmi	32	41		35	33	27	31			198
Palpa	18	14	1	25	23	14	12		67	174
Nawalparasi	2768	3489	344	1807	1929	2081	1838			14256
Rupandehi	4230	3938	108	4142	2965	7011	1861		49	24303
Kapilbastu	1411	1262	100	2164	1404	1935	927		239	9442
Arghakhanchi	59	29		32	20	29	4			173
Pyuthan	41	50		34	49	32	4		4	213
Rolpa	26	6		36	53	16	43		14	195
Rukum		5		43	24	14	9			95
Salyan	17	5		32	8	9	2		19	92
Dang	614	452		560	516	460	258		3948	6808
Banke	918	917	90	638	742	593	390		256	4546
Bardiya	2013	1990	231	1377	2584	2513	1130		752	12590
Surkhet	15	27	7	50	36	18	1		16	171
Dailekh	6	5		15	17	15	3		85	147
Jajarkot	8	8		7		7				31
Jumla				6					1	7
Bajura					4					4
Achham				643					16	658
Kailali	1235	1184	690	1333	1196	2335	2042		16	10031
Kanchanpur	271	231	146	362	311	299	248		51	1920
Dadeldhura	1			1	1					3
Total	144923	147559	44191	77045	57821	84039	81811	8067	14655	660112

Table 11. Fingerlings(Bhura) and packing/ transportation cost (Rs.000) by province

Province	Fingerlings /Bhura	Packing/ Transportation cost	Total Amount
1	32816	2632	35448
2	462101	22953	485054
3	41420	4371	45791
4	12455	1824	14279
5	61848	4534	66382
6	419	124	543
7	11903	713	12616
Total	622962	37150	660112

Table 12. Current expenditure of fish farming by district

Rs.in thousand

District Name	Item's Name											
	Chun	Organic fertilizer	Fuel and rent for water	Land & Other Tax	Annual rent for pond	Interest	Urea /DAP /Potash /other fertilizer	Tacximar/ Malathion & other insecticide	Raw Feed (Dana)	Readymade Feed (Dana)	Other Feed (Dana)	Others
Taplejung									18			
Panchthar		1	2					2	54		1	2
Ilam	4			4					276			
Jhapa	272	976	706	24	2150	131	481	85	18595	1500	1983	307
Morang	969	2554	2374	90	10212	5772	1943	181	64676	1462	1531	3219
Sunsari	888	708	1140	128	1405	54	591	167	19290	770		531
Dhankuta	2	22		17	80		8		236	45	103	62
Terhathum	1	5	25				6		199	5	5	22
Sankhuwasabha	1	17		2					130	29	32	58
Bhojpur	15	38		2			5		324	93	80	32
Solukhumbu								30	260			1
Okhaldhunga	2	1						1	63			4
Khotang	10	11	10				1	5	156		62	160
Udayapur	98	699	175	3	244	578	168	32	3641	2118	11	67
Saptari	1892	7871	5747	482	12022		2801	136	82964	6521	756	
Siraha	1968	4812	2003	29	20898		4481	435	25346	3498	34	241
Dhanusa	9478	540	188				8909	1788	48360	203	4577	
Mahottari	2416	244	414		1840	779	2195	155	5419			1427
Sarlahi	733	1	127		1630		1195	952	5215			6
Sindhuli	11	63	19	7	110		43	4	527	48		38
Ramechhap	9	62	2	1		203	6		355	32		46
Dolakha	8	5		1	15		1	8	332	159	101	33
Sindhupalchok	19	5	5		64	456	22	278	1406	138	97	156
Kavre	29	108	27	4	211	224	37	62	1602	102	147	51
Lalitpur	35	62	62	52	3315	234	27	37	4952	2790	1465	57
Bhaktapur	109	18	247		222			10	743		14	17
Kathmandu	31	13	14	5	875		7	57	1144	137	91	36
Nuwakot	27	356	107	5		759	8	703	4493	9125	946	532
Rasuwa								1		8	25	9
Dhading	91	224	115	26	1450	585	70	97	2900	370	123	120
Makwanpur	189	542	611	5	743	763	533	9	4788	235	59	177
Rautahat	3998	7675	19485	182	10599	205	16823	1090	126947	2536	146	
Bara	11836	11392	27243	317	37139		22009	1678	243980	3893	1198	
Parsa	6096	9587	7076	206	17387		12233	993	114257	17	392	
Chitawan	2980	11310	6770	446	13201	15544	12735	1425	100437	8026	413	1297
Gorkha	35	136	5	6	200	108	52	3	1371			88

Table 12. Current expenditure of fish farming by district(continued)

Rs.in thousand

District Name	Item's Name											
	Chun	Organic fertilizer	Fuel and rent for water	Land & Other Tax	Annual rent for pond	Interest	Urea /DAP /Potash /other fertilizer	Tacximar/ Malathion & other insecticide	Raw Feed (Dana)	Readymade Feed (Dana)	Other Feed (Dana)	Others
Lamjung	5	9			8	47	8	6	225		80	28
Tanahu	36	311	291	78	87	517	14	23	3171	77	112	151
Syangja	69	432	90	15	305		27	4	2107	526	89	465
Kaski	179	529	5005	467	1550	887	32	456	8218	20680	661	2163
Myagdi	23	23		1			4		338	2	29	14
Parbat	17	80	9	8	147	31	14	11	875	48	9	109
Baglung	32	46	36		150	884	11		1146	412	124	335
Gulmi	8	41	5	1	30		26		360	47		112
Palpa	27	193	3	1			33		630	181		143
Nawalparasi	1084	3941	2008	34	2889	1906	1969	169	35621	1403		682
Rupandehi	2908	14497	8474	499	5942	20575	15017	398	93277	12253	5996	1803
Kapilbastu	728	2080	975	29	3237	3169	1709	15	10794	3676	98	238
Arghakhanchi	10	65	25		55		28	1	525	66	6	57
Pyuthan	1	24		1	133	182	3		258	48		
Rolpa	2	6		1		13	1	1	112	43		6
Rukum	3	8		5			8		71	54	25	32
Salyan	1	9	6				5		178	47	6	18
Dang	438	758	2086	18	1615	1688	445	53	8690	16099	140	809
Banke	314	805	570	24	20	334	489	473	7484	81	50	584
Bardiya	1271	2097	3722	7	319	203	2361	67	20254	1821	484	512
Surkhet	26	22	1	9	98	56	23		459	8	7	7
Dailekh	4	11			60	40	3	1	360	12		97
Jajarkot									8			
Jumla									13	13		
Bajura	1	1							5			
Achham	1	3			9		2		22			
Kailali	1506	1425	1709	20	10969	1615	866	188	6617	182	9	232
Kanchanpur	285	608	464	90	665	104	482	18	3992	64	11	292
Dadeldhura		1					1		4			2
Total	53229	88080	100178	3354	164300	58647	110972	12309	1091270	101701	22330	17686

Table 13. Current expenditure of fish farming by province**Rs.in thousand**

Items	Province							Total
	1	2	3	4	5	6	7	
Chun	2262	38417	3536	872	6314	34	1793	53229
Organic Fertilizer	5031	42121	12767	3522	22550	50	2038	88080
Rent for water	3520	53290	5213	888	14543	5	726	78187
Fuel	912	8993	2765	5690	2183	1	1447	21991
land Tax	175	759	189	70	304	3	22	1522
Other Tax	94	458	363	527	290	12	88	1832
Annual Rent for pond	14092	101514	20206	4451	12237	159	11643	164300
Interest	6535	984	18769	3011	27534	96	1719	58647
others	4463	1675	2569	3738	4561	154	526	17686
Urea/DAP	2806	68023	12984	649	21286	28	1278	107054
Potash	137	2036	467	31	242	9	69	2991
Other Inorganic fertilizer	260	586	39	8	29	2	4	927
Toximar	155	3128	641	80	152	1	88	4244
Malathion & Sipeg	97	1833	109	11	112			2162
other insecticide or medicine	252	2267	1941	490	834		118	5902
Raw feed (Dana)	107918	652489	123679	37687	157769	1088	10641	1091270
Readymade feed (Dana)	6021	16667	21170	22019	35442	134	246	101701
other feed (Dana)	3808	7103	3482	1105	6774	38	20	22330
Total	158538	1002342	230889	84850	313156	1814	32466	1824055

Table 14. Number of pond, water surface area, fish production, value of production and yield rate by district

District Name	Number of Pond	Water Surface Area (Ha.)	Production Quantity (Metric Ton)	Production Amount (Rs.000)	Yield Rate (Kg./Ha.)
Taplejung	5	0.1	0.3	110	2965
Panchthar	11	0.5	1.7	708	3680
Ilam	84	1.7	6.6	2200	3953
Jhapa	714	105.6	448.7	104934	4250
Morang	2137	370.6	1132.2	260730	3055
Sunsari	1585	205.7	891.4	209208	4334
Dhankuta	63	6.1	10.3	3207	1691
Terhathum	58	1.5	4.2	1603	2895
Sankhuwasabha	55	1.8	8.5	3703	4608
Bhojpur	100	3.9	18.8	7753	4846
Solukhumbu	1	0.02	0.9	900	47120
Okhaldhunga	2	0.2	0.4	166	2717
Khotang	68	1.3	6.4	4402	4891
Udayapur	179	26.9	89.2	23724	3313
Saptari	2020	739.6	3230.0	605486	4367

Table 14. Number of pond, water surface Area, fish production, value of production and yield rate by district(continued)

District Name	Number of Pond	Water Surface Area (Ha.)	Production Quantity (Metric Ton)	Production Amount (Rs.000)	Yield Rate (Kg./Ha.)
Siraha	1624	548.0	1441.2	319901	2630
Dhanusa	1653	648.2	2687.5	750601	4146
Mahottari	558	309.6	768.3	206360	2481
Sarlahi	696	239.1	1089.5	318315	4556
Sindhuli	24	9.8	12.5	4530	1277
Ramechhap	28	3.1	9.7	3777	3085
Dolakha	7	0.9	10.3	6749	11687
Sindhupalchok	38	3.5	34.3	18210	9822
Kavre	50	3.3	24.7	7008	7374
Lalitpur	154	4.9	53.1	26721	10842
Bhaktapur	24	4.5	15.8	4373	3540
Kathmandu	64	2.7	18.0	5927	6666
Nuwakot	166	5.9	53.7	40083	9080
Rasuwa	1	0.01	0.2	210	31250
Dhading	117	9.3	43.7	15840	4681
Makwanpur	226	31.0	122.7	29252	3954
Rautahat	622	393.4	2322.6	551032	5905
Bara	1609	878.2	5808.6	1317876	6614
Parsa	615	298.9	1738.3	424041	5816
Chitawan	2126	418.2	2713.5	542806	6488
Gorkha	53	3.1	12.7	4492	4084
Lamjung	16	0.6	2.9	868	4645
Tanahu	170	9.3	38.9	14153	4186
Syangja	171	6.2	35.9	14203	5827
Kaski	249	21.2	192.5	104005	9062
Myagdi	44	0.6	2.2	1107	3479
Parbat	60	2.2	18.9	6767	8664
Baglung	71	3.4	16.7	7550	4949
Gulmi	14	1.2	4.7	1660	3809
Palpa	50	2.6	10.4	3528	4064
Nawalparasi	1481	232.8	905.9	197594	3891
Rupandehi	2311	517.9	2652.8	499820	5122
Kapilbastu	287	130.7	580.3	106873	4440
Arghakhanchi	34	2.4	9.1	3229	3824
Pyuthan	30	1.9	6.1	2344	3281
Rolpa	21	0.7	2.6	985	3670
Rukum	7	1.0	3.7	1454	3651
Salyan	12	0.4	1.9	765	4362
Dang	247	59.8	593.4	123046	9920
Banke	318	60.6	232.3	47728	3835
Bardiya	747	174.4	674.1	139082	3866
Surkhet	46	3.8	10.7	3249	2857

Table 14. Number of pond, water surface Area, fish production, value of production and yield rate by district(continued)

District Name	Number of Pond	Water Surface Area (Ha.)	Production Quantity (Metric Ton)	Production Amount (Rs.000)	Yield Rate (Kg./Ha.)
Dailekh	29	1.0	5.1	1627	5170
Jajarkot	3	0.1	0.2	74	2090
Jumla	4	0.03	0.1	61	4266
Bajura	1	0.01	0.1	25	7368
Achham	2	0.1	1.0	308	11011
Kailali	376	446.7	429.1	84949	961
Kanchanpur	219	64.9	138.5	34741	2133
Dadeldhura	2	0.1	0.3	91	4470
Total	24559	7027.8	31401.2	7228821	4468

Table 15. Fish production, average price and value of production by species

Name of species	Production (Metric Ton)	Average price (Rs. per Kg)	Production Amount (Rs.000)
Rahu	4976	235	1168263
Naini	4681	226	1056170
Vakur	2304	257	593182
Common carp	4208	239	1005805
Grass carp	3833	236	903737
Siver carp	5138	206	1059154
Big head	3910	231	904044
Trout	144	885	127365
Rahu Chhadi	886	175	155253
Naini Chhadi	682	187	127422
Others	639	201	128425
Total	31401	230	7228821

Table 16. Number of pond, water surface area, fish production, average price, value of production and yield rate by province

Province Name	Number of Pond	Water surface Area (Hectare)	Production (Metric Ton)	Average price (Rs. per Kg)	Production Amount (Rs.000)	Yield Rate (Kg./Ha.)
1	5062	725.8	2620	238	623347	3610
2	9397	4055	19086	235	4493612	4707
3	3024	497.3	3112	227	705486	6258
4	1343	137.6	673	341	229470	4896
5	5032	1094	5319	197	1049564	4862
6	101	6.3	22	333	7230	3445
7	599	511.8	569	211	120113	1112
Total	24559	7027.8	31401	230	7228821	4468

Table 17. Other income (Rs.000) from rented equipment by province

Province Name	Rented Equipment			
	Water pump	Fish Keeping Net	Others	Total
1	394	169	3	566
2	1267	669		1936
3	26	39	118	183
4			200	200
5	755	139	42	936
7	411	36		447
Total	2853	1051	364	4268

Table 18. Value of fixed assets formation during the reference period(2071/72) by district

District Name	Fixed assets in Rs.000								Total
	Pond Construction & Extension	Boundary	Bore Ring	Pumping set	Net	Weighing Machine	Electric Equipment	others	
Taplejung					3				3
Panchthar					3				3
Ilam	45	6			2	1			54
Jhapa	1563	1519	1439	1124	503	169	210		6527
Morang	14144	4784	6096	4080	1240	58			30402
Sunsari	77907	3413	1475	4346	1981	775	1568		91466
Dhankuta				35	46				81
Terhathum	296	53		11	8	1			369
Sankhuwasabha	213	1	1		41	4			261
Bhojpur	48	138			20			6	212
Solukhumbu	400								400
Okhaldhunga	43				5				48
Khotang	71	25			45	11	864		1017
Udayapur	2495	57	585	419	67	14			3637
Saptari	21886	3993	2481	5641	3358	500	484		38343
Siraha	22142	1555	7197	3615	3922	32	160		38623
Dhanusa	610		7894	1610	1352				11466
Mahottari		1118	3811	4754	5155	637	83		15557
Sarlahi	1598	634	10	923	11886	609	215	28	15903
Sindhuli	2092	335	509	168	19	7	87	8	3223
Ramechhap	212	46			14	23			295
Dolakha					10	1	12	77	100
Sindhupalchok	2247	44		380	166	59	202	724	3823
Kavre	2271	317	222	262	393	141	61	101	3768
Lalitpur	2083	141			143	40			2406
Bhaktapur		12			7			36	55

Table 18. Value of fixed assets formation during the reference period(2071/72) by district(continued)

District Name	Fixed assets in Rs.000								Total
	Pond Construction & Extension	Boundary	Bore Ring	Pumping set	Net	Weighing machine	Electric Equipm ent	Others	
Kathmandu	798		5	134	92	7		176	1213
Nuwakot	3159	98			13	33	427		3730
Dhading	10663	1155		9	263	53	40		12181
Makwanpur	2205	485		5	24	66	26		2812
Rautahat	25458	10	17878	20662	3193	403	39		67644
Bara	122092	3928	36459	56220	6299	1098	3325		229421
Parsa	86670	80	16235	17268	43	26	81	213	120615
Chitawan	18582	11515	1529	10330	4679	1017	407	2172	50231
Gorkha	852	76			103	42			1073
Lamjung	282	94			34	22			432
Tanahu	10123	3755	422	1705	470	131	57		16665
Syangja	1086	261		53	7	6	18		1430
Kaski	4737	2983	325	809	1297	246	329	75	10802
Myagdi	194				49	31	7		281
Parbat	745	233					3		981
Baglung	4732	431			222	76	28		5488
Gulmi	120	110			26	24			281
Palpa	546	64		181	69	21	27		907
Nawalparasi	8135	1530	784	2311	1220	324	205		14510
Rupandehi	46502	2720	7198	5414	2732	1294	107		65967
Kapilbastu	13292	954	897	4024	78	119			19365
Arghakhanchi	189	52			7	26		143	417
Pyuthan	75	94			60	14		1	244
Rolpa	179	84			8	22	2		295
Rukum	340	177	325		25	8	5		880
Salyan	62	125	50	55	36	3	6		337
Dang	4029	579	389	1314	1182	219	520		8232
Banke	3783	1316	111	846	216	72	132		6477
Bardiya	8599	466	558	2503	3449	485	1231	281	17573
Surkhet	201	3			61	8	113		385
Dailekh	199	51			17	10			277
Jajarkot	45								45
Jumla	125				1				126
Bajura	35								35
Achham	175	35	15	7					232
Kailali	2045	1034	45	126	576	13	59		3897
Kanchanpur	3442	527	165	79	981	35	222		5450
Dadeldhura	31			5	1				37
Total	536890	53219	115110	151426	57925	9035	11361	4042	939007

Table 19. Value of fixed assets formation during the reference period(2071/72) by province

Province Name	Fixed assets in Rs.000								
	Pond Construction & Extension	Boundary	Bore Ring	Pumping set	Net	Weighing Machine	Electric Equipment	Others	Total
1	97225	9998	9597	10014	3965	1033	2642	6	134480
2	280455	11319	91963	110693	35209	3305	4387	240	537571
3	44310	14148	2265	11288	5823	1447	1260	3294	83836
4	27737	8187	878	3065	2531	710	556	75	43740
5	80462	7615	9807	16095	8700	2463	2111	426	127679
6	972	356	375	55	140	29	124		2050
7	5728	1596	225	216	1558	48	280		9652
Total	536890	53219	115110	151426	57925	9035	11361	4042	939007

Table 20. Input and Output of integrated fish farming by district

Rs.in thousand

District Name	Livestock / Duck/Crops									
	Pig		Duck		Banana		Vegetable		Others	
	Input	Output	Input	Output	Input	Output	Input	Output	Input	Output
Panchthar	317	926			1	12				
Ilam					1	11				
Jhapa	1326	2776	157	862	6	9				
Morang	538	779			116	533			26	48
Sunsari			2110	4299	88	876	217	398	883	3491
Terhathum									157	536
Khotang									75	930
Udayapur	5820	6462	24	86	57	273	2	19		
Saptari			367	992	298	605			1332	3761
Siraha									188	1439
Dhanusa					219	391				
Sindhuli	1463	1650			1	15				
Ramechhap	220	848			16	46				
Kavre	3343	5188								
Lalitpur	2692	11560	336	1722			997	4712	510	1721
Kathmandu			145	308			421	3172		
Nuwakot	1857	2198	809	1593						
Dhading	3462	4561			27	151	124	283		
Makwanpur	2876	4303			1	16			59	196
Rautahat					12	293				
Bara	580	2321			209	1625				

Table 20. Input and Output of integrated fish farming by district(continued)

Rs.in thousand

District Name	Livestock / Duck/Crops									
	Pig		Duck		Banana		Vegetable		Others	
	Input	Output	Input	Output	Input	Output	Input	Output	Input	Output
Parsa					72	1252	12	213	17028	25542
Chitawan	6982	13601			26	579	11	54		
Gorkha	2004	2785					12	51	3	39
Tanahu	2930	6769			99	102	2013	2932		
Syangja	248	379			79	764	18	63		
Kaski	11488	16594	32	68	86	137	571	4342		
Myagdi					11	76	6	15		
Parbat	77	150			8	31			573	1174
Baglung	546	696	69	172	22	1882	50	154	520	1329
Gulmi					8	20				
Palpa					75	136				
Nawalparasi	9366	17959	59	157	248	692	123	261	611	2220
Rupandehi	891	1325	445	1086	45	287	53	505	211	3264
Kapilbastu			196	372	2	10			2344	3006
Arghakhanchi	681	925					91	993	426	1724
Rukum	207	280			24	79				
Salyan					28	57				
Dang			182	443	149	261				
Banke	2077	3463			22	164	11	356		
Bardiya	142	223								
Surkhet	399	487			2	35	2	5	62	90
Achham									127	206
Kailali	289	613								
Kanchanpur	3392	5755							961	1202
Dadeldhura	14	40								
Total	66227	115617	4930	12160	2057	11420	4735	18528	26095	51917

Table 21. Input and Output of integrated fish farming by province

Rs.in thousand

Province Name	Livestock / Duck/Crops									
	Pig		Duck		Banana		Vegetable		Others	
	Input	Output	Input	Output	Input	Output	Input	Output	Input	Output
1	8000	10943	2291	5246	270	1714	218	417	1141	5005
2	580	2321	367	992	810	4165	12	213	18548	30742
3	22896	43908	1290	3623	72	807	1553	8221	569	1917
4	26659	45332	159	397	527	3541	2794	7819	1095	2541
5	3791	5937	823	1902	326	1022	156	1854	3592	10215
6	606	767			53	171	2	5	62	90
7	3694	6409							1089	1408
Total	66227	115617	4930	12160	2057	11420	4735	18528	26095	51917

Table 22. Input and Output of integrated fish farming

Livestock / Crops	Input Cost in Rs.000							Production (Output) in Rs.000
	Piglet/Duckling / Seeds	Animal Feed	Fertilizer	Medicine	Worker	Others	Total	
Pig	23255	36254		2154	3791	774	66227	115617
Duck	2039	2748		55	32	55	4930	12160
Banana	1203		230	63	473	88	2057	11420
Vegetable	1079		731	265	2228	433	4735	18528
Others	19415	3984	9	648	1404	634	26095	51917
Total	46991	42986	970	3186	7927	1984	104044	209644

Table 23. Percentage of farmer facing problem by type and district

District Name	Type of Problem							
	Lack of Capital	Lack of Land	High Interest Rate	Lack of Improved Species	Lack of Market	High Price of Feeds	Lack of Technical Knowledge	No Compensation on Electricity
Taplejung				37	16	4	43	
Panchthar	13	4		37	2	9	34	2
Ilam	11	1	2	32	13	6	34	
Jhapa	36	5	5	28	5	9	10	2
Morang	32	6	9	26	6	7	13	2
Sunsari	27	7	3	24	7	13	18	1
Dhankuta	6			26	19	1	47	
Terhathum	9		5	31	10	8	38	
Sankhuwasabha	12	15		29	9	11	24	
Bhojpur	17	14	1	24	6	9	28	1
Solukhumbu	50		30				20	
Okhaldhunga				25		25	40	10
Khotang	30	1	3	22	13	4	27	
Udayapur	31	10	11	15	3	8	20	2
Saptari	33	6	2	19	5	12	19	4
Siraha	29	9	2	18	9	22	11	
Dhanusa	14	14	9	4	3	28	23	4
Mahottari	43	5	3	3	11	20	14	
Sarlahi	13	9	11	25	4	18	19	1
Sindhuli	28	26	10	10	8	3	14	
Ramechhap	50	23	18	3		2	5	
Dolakha	7	7	10	27		34	14	
Sindhupalchok	44	4	16	2	11	16	8	
Kavre	27	3	1	8	6	33	22	
Lalitpur	34	12	10	3	6	15	18	2
Bhaktapur	29	8	2	8	9	4	40	

Table 23. Percentage of farmer facing problem by type and district (continued)

District Name	Type of problem							
	Lack of Capital	Lack of Land	High Interest Rate	Lack of Improved Species	Lack of Market	High Price of Feeds	Lack of Technical Knowledge	No Compensation on Electricity
Kathmandu	37	20	14	2	10		16	
Nuwakot	42	5	5	5	18	18	7	
Rasuwa	50		30			20		
Dhading	27	5	14	17	11	12	12	3
Makwanpur	28	5	14	6	3	22	21	1
Rautahat	29	3	8	8	1	13	24	14
Bara	31	13	11	11	1	11	18	5
Parsa	29	6	7	5		25	19	8
Chitawan	13	9	4	14	22	13	14	10
Gorkha	25	1	3	12	13	17	29	1
Lamjung	25				10	21	25	19
Tanahu	19	7	10	14	4	17	22	6
Syangja	28	21	6	5	9	11	19	1
Kaski	31	10	9	10	4	16	14	6
Myagdi	13	2	6	26	14	10	29	
Parbat	23	15	3	15	11	8	25	1
Baglung	33	10	10	8	4	12	23	
Gulmi	29	12	5	16	3	13	21	
Palpa	23	1	3	19		30	24	
Nawalparasi	29	5	7	17	5	7	23	8
Rupandehi	13	5	8	15	10	24	17	8
Kapilbastu	28	7	13	19	3	12	9	9
Arghakhanchi	35			10	10	29	16	
Pyuthan	41	11	3	10	4	6	25	
Rolpa	24	13	9	7		2	42	3
Rukum	36	20	3		14	17	10	
Salyan	22	3	0	25	0	10	28	13
Dang	21	1	6	14	7	16	16	17
Banke	28	6	8	15	7	15	16	6
Bardiya	23	7	13	12	7	17	14	7
Surkhet	43		15	7	9	10	17	
Dailekh	27		12	18	2	12	29	
Jajarkot	50		30				20	
Jumla	50	8			8	20	15	
Bajura	50					30	20	
Achham	50					30	20	
Kailali	28	13	4	12	13	13	11	5
Kanchanpur	25	13	5	20	4	8	18	8
Dadeldhura	10	15		15		10	50	
Total	25	8	7	16	7	15	17	5

Table 24. Percentage of farmer facing problem by type and province

Province Name	Type of problem							
	Lack of capital	Lack of land	High interest rate	Lack of improved species	Lack of market	High price of feeds	Lack of technical knowledge	No compensation on Electricity
1	29	6	6	25	6	9	16	2
2	27	9	6	12	4	18	18	4
3	19	9	6	12	19	14	14	8
4	27	9	7	13	7	12	20	6
5	20	5	8	15	7	18	18	8
6	36	2	11	12	6	11	21	1
7	27	13	4	15	10	11	14	6
Total	25	8	7	16	7	15	17	5

Table 25. Percentage of farmer reporting loan, Average interest rate, Percentage of farmer need loan/additional loan and purpose of loan by district

District Name	% of Farmer Reporting Loan	Average Interest Rate	% of Farmer need loan/additional loan	Main Purpose of Loan/Addition Loan				
				Purchasing Bhura	Pond Construction	Equipment	Feeds	Others
Taplejung								
Panchthar	9	10	36		100			
Ilam	1	10	32	12	88			
Jhapa	5	19	67	33	49	6	4	8
Morang	11	13	60	29	57		4	10
Sunsari	4	12	33	9	67	6	12	6
Dhankuta			8	80	20			
Terhathum			10		100			
Sankhuwasabha			57	55	45			
Bhojpur			32	25	75			
Solukhumbu	100	20	100					100
Okhaldhunga			100	50	50			
Khotang	5	12	69	7	21	36	14	21
Udayapur	16	14	63		70	4	25	
Saptari	8	16	53	13	47	6	28	6
Siraha	10	16	59	5	62	2	22	10
Dhanusa	17	15	27	18	71	4	7	
Mahottari	9	8	76	27	27	11	25	10
Sarlahi			28		48		6	47
Sindhuli	61	13	96	12	76			12
Ramechhap	75	16	100	8	83		8	
Dolakha	57	14	29				50	50

Table 25. Percentage of farmer reporting loan, average interest rate, percentage of farmer need loan/additional loan and purpose of loan by district (continued)

District Name	% of Farmer Reporting Loan	Average Interest Rate	% of Farmer need Loan/Additional Loan	Main Purpose of Loan/Additional Loan				
				Purchasing Bhura	Pond Construction	Equipment	Feeds	Others
Sindhupalchok	50	12	81		62		31	8
Kavre	25	11	77		100			
Lalitpur	27	15	54		69		6	25
Bhaktapur	54	12	71		94		6	
Kathmandu	34	10	40		86	14		
Nuwakot	81	12	92	13	88			
Rasuwa	100	12	100	100				
Dhading	35	13	60		57	13	7	23
Makwanpur	29	13	59		49	2	34	15
Rautahat	16	19	84	4	59	20	10	7
Bara	25	15	77	5	50	21	15	8
Parsa	10	12	94	4	69	9	5	13
Chitawan	34	15	59	5	78	2	10	5
Gorkha	36	15	78		59	8	22	11
Lamjung	25	14	100		63	13		25
Tanahu	27	10	30	10	80			10
Syangja	21	11	59		54	7	7	32
Kaski	36	10	49	28	50	8		14
Myagdi	17	11	44		100			
Parbat	31	12	57		82			18
Baglung	50	14	55		91			9
Gulmi	51	11	76		91			9
Palpa	33	13	33	17	33		33	17
Nawalparasi	27	12	46	12	50	17	6	15
Rupandehi	41	9	45	11	46	4	27	12
Kapilbastu	19	14	59		64	4	16	16
Arghakhanchi	11		97		33		67	
Pyuthan	26	14	88	4	75	14	4	4
Rolpa	40	5	70	14	86			
Rukum			71		100			
Salyan	8	14	67		100			
Dang	61	11	82		56	12	31	
Banke	30	11	59	14	64		7	15
Bardiya	44	11	63	6	78	2	13	
Surkhet	12	13	43		100			
Dailekh	25	13	83	20	30		10	40
Jajarkot			100		100			

Table 25. Percentage of farmer reporting loan, average interest rate, percentage of farmer need loan/additional loan and purpose of loan by district (continued)

District Name	% of Farmer Reporting Loan	Average Interest Rate	% of Farmer need Loan/Additional Loan	Main Purpose of Loan/Addition Loan				
				Purchasing Bhura	Pond Construction	Equipment	Feeds	Others
Jumla			75		67		33	
Bajura	100	12	100		100			
Achham	100	10	50					100
Kailali	29	13	35	26	73		1	
Kanchanpur	10	11	45		73	11	5	11
Dadeldhura			50			100		
Total	21	13	55	11	59	7	14	9

Table 26. . Percentage of farmer reporting loan, average interest rate, percentage of farmer need loan/additional loan and purpose of loan by province

Province Name	% of Farmer Reporting Loan	Average Interest Rate	% of Farmer need Loan/Additional Loan	Main Purpose of Loan/Addition Loan				
				Purchasing Bhura	Pond Construction	Equipment	Feeds	Others
1	7	13	51	24	58	3	7	8
2	13	15	58	9	54	10	17	9
3	37	14	61	5	76	2	10	7
4	35	12	54	11	52	19	2	15
5	36	10	51	8	58	3	20	10
6	14	13	62	8	71		5	15
7	23	12	39	14	73	5	3	5
Total	21	13	55	11	59	7	14	9

Table 27. Principal indicator of fish farming by district

District name	No. of Pond	Water Surface Area (Hectare)	No. of Person Engaged	Rs. In Thousand						
				Wages / Salaries for Permanent Employee	Wages for Temporary Employee	Cost of Fingerlings	Other Expenses	Fish Production	Other Income	Fixed Assets
Taplejung	5	0.1	10		8	23	18	110		3
Panchthar	11	0.5	22		12	197	61	708		3
Ilam	84	1.7	184	40		397	284	2200		54
Jhapa	714	105.6	1553	3276	1388	4938	27211	104934		6527
Morang	2137	370.6	4720	10665	3775	17290	94982	260730	288	30402
Sunsari	1585	205.7	3823	12184	9218	8625	25673	209208	218	91466
Dhankuta	63	6.1	67	390	61	343	575	3207	3	81
Terhathum	58	1.5	59	120	56	277	267	1603		369
Sankhuwasabha	55	1.8	107	10	21	345	268	3703		261
Bhojpur	100	3.9	164	284	40	615	590	7753		212
Solukhumbu	1	0.02	10	150	2	68	291	900		400
Okhaldhunga	2	0.2	4		1	25	71	166		48
Khotang	68	1.3	113	320	39	378	414	4402		1017
Udayapur	179	26.9	344	3297	241	1928	7834	23724	57	3637
Saptari	2020	739.6	5229		76467	23962	121193	605486	292	38343
Siraha	1624	548.0	2911	36351	19970	66079	63744	319901		38623
Dhanusa	1653	648.2	2557	8789	40270	153292	74043	750601		11466
Mahottari	558	309.6	692	60	20124	54345	14889	206360	1160	15557
Sarlahi	696	239.1	1169	736	18525	41319	9858	318315	347	15903
Sindhuli	24	9.8	116	139	263	174	869	4530		3223
Ramechhap	28	3.1	74	32	38	57	717	3777		295
Dolakha	7	0.9	14	96	31	146	662	6749		100
Sindhupalchok	38	3.5	109	1211	111	1465	2645	18210	48	3823
Kavre	50	3.3	139	1661	197	510	2604	7008		3768
Lalitpur	154	4.9	420	20262	458	1858	13088	26721	39	2406
Bhaktapur	24	4.5	74	2150	86	176	1379	4373		55
Kathmandu	64	2.7	140	711	36	448	2410	5927		1213
Nuwakot	166	5.9	223	2788	1395	4154	17061	40083	67	3730
Rasuwa	1	0.01	2		50	36	43	210		
Dhading	117	9.3	231	4319	1690	951	6171	15840	4	12181
Makwanpur	226	31.0	488	6716	2713	1642	8655	29252	26	2812
Rautahat	622	393.4	1706	31070	1838	40141	189686	551032	137	67644
Bara	1609	878.2	4865	92159	10747	75767	360685	1317876		229421
Parsa	615	298.9	1291	23822	2376	30149	168244	424041		120615
Chitawan	2126	418.2	4079	36777	10280	34175	174584	542806		50231
Gorkha	53	3.1	67		188	346	2004	4492		1073
Lamjung	16	0.6	16		30	173	417	868		432
Tanahu	170	9.3	505	2636	693	1178	4868	14153		16665
Syangja	171	6.2	470	3857	329	998	4128	14203	200	1430

Table 27. Principal indicator of fish farming by district(continued)

District Name	No. of Pond	Water Surface Area (Hectare)	No. of Person Engaged	Rs. In Thousand						
				Wages / Salaries for Permanent Employee	Wages for Temporary Employee	Cost of Fingerlings	Other Expenses	Fish Production	Other Income	Fixed Assets
Kaski	249	21.2	872	15736	3148	3825	40827	104005		10802
Myagdi	44	0.6	90		168	89	434	1107		281
Parbat	60	2.2	131	457	185	365	1359	6767		981
Baglung	71	3.4	166	754	925	787	3177	7550		5488
Gulmi	14	1.2	28	216	140	198	631	1660	12	281
Palpa	50	2.6	69	200	55	174	1211	3528	30	907
Nawalparasi	1481	232.8	3026	16655	2717	14256	51705	197594	261	14510
Rupandehi	2311	517.9	5613	13642	10532	24303	181639	499820	174	65967
Kapilbastu	287	130.7	811	9900	1302	9442	26749	106873		19365
Arghakhanchi	34	2.4	107	782	87	173	839	3229		417
Pyuthan	30	1.9	106	805	14	213	651	2344		244
Rolpa	21	0.7	50			195	184	985		295
Rukum	7	1.0	35	180	1	95	205	1454		880
Salyan	12	0.4	31	68	10	92	270	765		337
Dang	247	59.8	684	6025	2143	6808	32839	123046	63	8232
Banke	318	60.6	1224	4331	1455	4546	11229	47728	191	6477
Bardiya	747	174.4	3113	11856	4290	12590	33117	139082	205	17573
Surkhet	46	3.8	92	172	105	171	718	3249		385
Dailekh	29	1.0	60		6	147	588	1627		277
Jajarkot	3	0.1	3			31	8	74		45
Jumla	4	0.0	6			7	26	61		126
Bajura	1	0.0	1			4	7	25		35
Achham	2	0.1	10		29	658	36	308		232
Kailali	376	446.7	1065	5379	3012	10031	25339	84949	383	3897
Kanchanpur	219	64.9	451	1285	635	1920	7076	34741	64	5450
Dadeldhura	2	0.1	3	0	8	3	9	91		37
Total	24559	7027.8	56613	395519	254733	660112	1824055	7228821	4268	939007

Table 28. Principal indicator of fish farming by province

Province Name	No. of Pond	Water Surface Area (Hectare)	No. of Person Engaged	Rs. In Thousand						
				Wages / Wages / Salaries for Permanent Employee	Wages for Temporary Employee	Cost of Fingerlings	Other Expenses	Fish Production	Other Income	Fixed Assets
1	5062	725.8	11179	30736	14861	35448	158538	623347	566	134480
2	9397	4055.0	20419	192986	190316	485054	1002342	4493612	1936	537571
3	3024	497.3	6108	76862	17348	45791	230889	705486	183	83836
4	1343	137.6	3180	35012	7071	14279	84850	229470	200	43740
5	5032	1094.0	13969	52840	21332	66382	313156	1049564	936	127679
6	101	6.3	227	420	121	543	1814	7230		2050
7	599	511.8	1530	6664	3683	12616	32466	120113	447	9652
Total	24559	7027.8	56613	395519	254733	660112	1824055	7228821	4268	939007

Table 29. Quality scale of the key indicators on fish farming, according to standards of Statistics Canada

Indicator/variable	**Population Estimation	Standard Error	Confidence interval at 95%		Coefficient of Variance (CV)	**Quality of Estimation
			Inferior Limit	Superior Limit		
Pond Area (Ha.)	9129.1	248.7	8642	9616	2.7%	A
Water surface Area (Ha.)	6210.0	189.9	5838	6582	3.1%	A
Bhura (Rs.000)	570305	33119	505392	635217	5.8%	B
Other expenditure(Rs.000)	1585326	79754	1429008	1741643	5.0%	A
Quantity of Fish Production(M.Ton)	25817	776	24295	27339	3.0%	A
Price of Fish Production(Rs.000)	6164880	334024	5510193	6819567	5.4%	B

*Former quality scale standards of Statistics Canada to 2014

Coefficient of variation in percent		Meaning of quality scale
A<=	5	Excellent
B<=	10	Very good
C<=	15	Good
D<=	20	Acceptable
E<=	35	Can be used with precaution
F>	35+	Very poor to be used

****The estimation of Quality scale of the key indicators are based on sample population (census & institutional population are not included).**

नेपाल सरकार
राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय
केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

नेपाल मत्स्य तथ्याङ्क सर्वेक्षण २०७२ प्रश्नावली

यस प्रश्नावली अन्तर्गत सोधिएका विवरणहरु तथ्याङ्क ऐन, २०१५ बमोजिम गोप्य राखिनेछन् । कुनैपनि संस्था तथा व्यक्तिको विवरणहरु व्यक्तिगत रुपमा देखिने गरी प्रकाशनमा ल्याईने छैन । केवल सामुहिक रुपमा तथ्याङ्ककीय प्रयोजनको लागि मात्र प्रयोग गरिनेछन् ।

फारम नं.

--	--	--	--

भाग १: परिचयात्मक विवरण

१.०१ जिल्ला.....

--	--

१.०२ गा.वि.स./नगरपालिका.....

--	--	--

१.०३ वडा नम्बर

--	--

१.०४ गाँउ/टोल

१.०५ पोखरी क्रम संख्या

--	--	--

०६ माछापालक कृषकको क्रम संख्या

--	--	--

१.०७ माछापालक कृषकको नाम

संस्थागत भएमा → १.१६ सोध्ने

१.०८ माछापालक कृषकको जात.....

--	--	--

१.०९ लिंग : १. पुरुष २. महिला

१.१० उमेर

--	--

१.११ मुख्य पेशा

--	--

१.१२ शिक्षा

--	--

१.१३ माछापालन सम्बन्धी तालिम १. लिएको छ २. लिएको छैन

१.१४ सम्पर्क फोन नं.

१.१५ माछापालन संचालन गरेको वर्ष

--	--	--	--

संस्थागत माछापालनको लागि

१.१६ संस्थाको नाम

१.१७ दर्ता नं.

१.१८ दर्ता गरेको निकाय

सञ्चालन वर्ष

--	--	--	--

१.१९ सम्पर्क व्यक्तिको नाम

फोन नं.

जात/जाति कोड									
कोड	जात/जाती	कोड	जात/जाती	कोड	जात/जाती	कोड	जात/जाती	कोड	जात/जाती
१	छेत्री	२३	दुसाध/पासवन/पासी	४५	दनुवार	६७	दराई	८९	राजी
२	ब्राहमण-पहाडी	२४	शेर्पा	४६	चेपाङ्ग/प्रजा	६८	ताजपुरिया	९०	व्याँसी
३	मगर	२५	सोनार	४७	हलुवाई	६९	थकाली	९१	हायु
४	तामाङ	२६	केवट	४८	राजपूत	७०	चिडिमार	९२	कोचे
५	थारु	२७	ब्राहमण-तराई	४९	कायस्थ	७१	पहरी	९३	धुनिया
६	नेवार	२८	बानिया	५०	बढई	७२	माली	९४	वालुंग
७	मुस्लिम/मुसलमान	२९	भूजेल/घर्ती	५१	मारवाडी	७३	बंगाली	९५	जैने/जैन
८	कामी	३०	मल्लाह	५२	सन्थाल/सतार	७४	छत्तेल/छत्त्याल	९६	मुन्दा/मुण्डा
९	यादव	३१	कलवार	५३	भाँगड/धागर	७५	डोम	९७	राउटे
१०	राई	३२	कुमाल	५४	बाँतर	७६	कमार	९८	ह्योल्मो
११	गुरुङ्ग	३३	हजाम/ठाकुर	५५	बराई	७७	बोटे	९९	पथारक्ता/कुशवाडिया
१२	दमाई/दोली	३४	कानु	५६	कहर	७८	ब्रमू/ब्रामु	१००	कुसुन्डा
१३	लिम्बू	३५	राजवंसी	५७	गन्गाई	७९	गैने/गाइने	१०१	भुमिहार
१४	ठकुरी	३६	सुनुवार	५८	लोधा	८०	जीरेल	१०२	कार्मारोड
१५	सार्की, मिजार	३७	सुडी	५९	राजभार	८१	दूरा	१०३	सरमङ्ग वा सखरिया
१६	तेलि	३८	लोहार	६०	थामी	८२	चुरौटे	१०४	खटिक
१७	चमार, हरिजन, राम	३९	तत्मा	६१	धिमाल	८३	बादी	१०५	कोरी
१८	कोइरी	४०	खट्खे	६२	भोटे (हिमाली)	८४	मेचे	१०६	डोल्पो
१९	कुर्मी	४१	धोवी	६३	बिंग/बिन्दा	८५	लेप्चा/लाप्चे	१०७	चिम्तन
२०	सन्थासी	४२	माफ्फी	६४	भेडियार/गडेरी	८६	हल्खोर	१०८	ल्होपा
२१	धानुक	४३	नुनिया	६५	नुरांग	८७	पन्जावी/सिख	१०९	ठिन्तन
२२	मसहर	४४	कम्हार/कम्हार	६६	याखा/याखा	८८	किसान	११०	अन्य

भाग २: माछा पोखरी सम्बन्धी विवरण

२.१ माछा पालिएको जम्मा पोखरी संख्या :	<input type="text"/>
२.२ छनौटमा परेको पोखरीको प्रयोग के का लागि गर्नु भएको छ? (प्रमुख एकमा गोलो घेरा लगाउनुहोस्)	१. माछा उत्पादन २. फिङ्गर लिड/छडी
२.३ उत्पादित माछा कसरी बिक्री गर्नु हुन्छ? (प्रमुख एकमा गोलो घेरा लगाउनुहोस्)	१. पोखरी रहेको स्थानबाट २. जिल्ला भित्रका बजार ३. अन्य जिल्लामा ४. आफै प्रयोग गर्छु
२.४ क्षेत्रफलको एकाई: १. बिघा २. रोपनी	
२.५ पोखरीको क्षेत्रफल	<input type="text"/>
२.६ जलाशयको क्षेत्रफल	<input type="text"/>
२.७ पोखरीको पानीको औषत गहिराई (फिटमा)	<input type="text"/>
२.८ पोखरीको स्वामित्व कोड	<input type="text"/> → कोड १ भए २.११ मा जानुहोस् ।
२.९ भाडा/ठेक्का अवधि (वर्षमा)	
२.१० जम्मा भाडा/ठेक्का रकम (रु.)	<input type="text"/>
२.११ एकिकृतरूपमा माछा पालन भएको: १. छ २. छैन	

पोखरीको स्वामित्व कोड
 आफ्नो(निजी) १
 अरुको(निजी)..... २
 सरकारी..... ३
 संस्थागत..... ४

भाग ३: रोजगारी सम्बन्धी विवरण

३.१ स्थायी तथा नियमित कामदारको विवरण

क्र.सं.	विवरण	पुरुष		महिला	
		संख्या	वार्षिक तलब भत्ता तथा अन्य सुविधा रु.	संख्या	वार्षिक तलब भत्ता तथा अन्य सुविधा रु.
१	२	३	४	५	६
१	संचालक/परिवारको सदस्य				
२	व्यवस्थापकिय/प्रशासकिय कर्मचारी				
३	प्राविधिक कर्मचारी				
४	उत्पादनशील कर्मचारी				
५	जम्मा				

३.२ अस्थायी तथा ज्यालादारी कामदार

क्र.सं.	कामदार	पुरुष		महिला	
		व्यक्ति दिन	प्रतिदिन औषत ज्याला	व्यक्ति दिन	प्रतिदिन औषत ज्याला
१	२	३	४	५	६
१	प्राविधिक				
२	उत्पादनशील				
३	जम्मा				

भाग ४: चालू खर्च

४.१ भुराखर्च

क्र.सं.	भुराको जात	भुराको किसिम कोड	भुराको श्रोत	भुरा राखेको पटक (वार्षिक)	भुराको		भुराको मूल्य रु.		भुराको प्याकिङ्ग/दुबानी भाडा (रु.)	जम्मा मूल्य रु. (९+१०)
					एकाइ	परिमाण	प्रति एकाई	जम्मा (७*८)		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	रहु									
२	नैनी									
३	भाकुर									
४	कमनकार्प									
५	ग्रासकार्प									
६	सिल्भरकार्प									
७	बिराहेड									
८	ट्राउट									
९	अन्य (.....)									
१०	जम्मा									

भुराको किसिम कोड

१ ह्याचलिड

२ फ्राई

३ फिङ्गरलिङ्स

भुराको श्रोत

१. मत्स्य विकास केन्द्र

२. प्राईभेट ह्याचरी

३. आफ्नै उत्पादन

४. भारत

५. अन्य

एकाई कोड

१. लिटर

२. गोटा

४.२ अन्य चालुखर्च

क्र.सं.	खर्चको विवरण	एकाई	प्रयोग भएको परिमाण	मूल्य (रु.)			जम्मा मूल्य रु. (६+७)	कैफियत
				प्रति एकाई	जम्मा (४*५)	दुवानी		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	चुन							
२	प्राङ्गारिक (स्थानिय) मल							
३	रासायनिक मल							
३.१	डि.ए.पि./यूरिया							
३.२	पोटास							
३.३	अन्य रासायनिक मल (सल्फेट, फसफेट, जिङ्क.... आदि)							
४	औषधी							
४.१	टक्समार (अक्सिजनको लागि)							
४.२	मालाथिन, सिपेक आदि							
४.३	अन्य औषधि (.....खुलाउने)							
५	पानीको महशुल इन्धन सहित							
६	माछाको दाना							
६.१	भटमास, गहुँ, मकैको पिठो/चोकर, धानको ढुटो/ब्रान, पिना/खली आदि ।							
६.२	तयारी दाना (जस्तै प्यालेट/फ्लोटिङ आदि)							
६.३	अन्य दाना (.....खुलाउने)							
७.०	इन्धन							
८	जग्गा कर							
९	अन्य कर/शुल्क							
१०	पोखरीको भाडा/ठेक्का रकम (वार्षिक)							
११	ब्याज रकम (वार्षिक)							
१२	अन्य (जस्तै त्रिपाल, पोलिथिन पाइप..... आदि)							
१३	जम्मा							

एकाई कोड

१. क्वीन्टल २. के.जी. ३. लिटर ४. मिलिलिटर

भाग ५: आम्दानी सम्बन्धी विवरण										
५.१ माछा उत्पादन										
क्र.सं.	माछाको जात	पोखरीमा राखेको भूराको		वार्षिक उत्पादन				मूल्य		कैफियत
		संख्या	औषत मृत्यु दर (प्रतिशतमा)	माछा फिकेको पटक	फिकेको परिमाण के.जी.	फिक्न बाँकि परिमाण के.जी.	जम्मा के.जी. (६+७)	औषत प्रति के.जी. रु.	जम्मा रु. (८*९)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	रहु									
२	नैनी									
३	भाकुर									
४	कमनकार्प									
५	ग्रासकार्प									
६	सिल्भरकार्प									
७	बिगहेड									
८	ट्राउट									
९	नैनी (छडी)									
१०	रहु (छडी)									
११	अन्य (.....)									
१२	जम्मा									

५.२ अन्य आम्दानी			
क्र.सं.	अन्य आम्दानीको स्रोत	आम्दानी (रु.)	कैफियत
१	२	३	४
१	पानी तान्ने मेसिन/पम्पिङ्गसेटको भाडाबाट प्राप्त आम्दानी		
२	माछा मार्ने जाल भाडा दिए बापत प्राप्त आम्दानी		
३	अन्य.....		
४	जम्मा		

भाग ६: पुँजीगत खर्च (सन्दर्भ वर्ष २०७१ साल श्रावण १ देखि २०७२ साल असार मसान्तसम्म)

क्र.सं.	पुँजीगत खर्चको विवरण	प्रयोग भएको जम्मा संख्या	मूल्य (रु.)	कैफियत
१	२	३	४	५
१	पोखरी निर्माण तथा विस्तार			
२	बार बन्धनमा भएको खर्च			
३	बोरिङ्ग			
४	पम्पिङ्गसेट/जेनेरेटर/मोटर/एरियटर			
५	माछा मार्ने जाली			
६	तौलने सामग्री (ढक तराजु आदि)			
७	बिजुलीका टिकाउ उपकरणमा भएको खर्च			
८	अन्य.....			
९	जम्मा			

भाग ७: एकीकृत खर्च तथा उत्पादन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	पशुपंक्षी/वाली	वार्षिक खर्च											वार्षिक उत्पादन		
		पाठा/पाठी/चल्ला/बीउ बिजन			दाना		रासायनिक मल		औषधि खर्च रु.	कामदार खर्च रु.	अन्य खर्च रु.	जम्मा खर्च रु. (५+७+९+१०+११+१२)	परिमाण		जम्मा मूल्य रु.
		परिमाण		मूल्य रु.	परिमाण के.जी	मूल्य रु.	परिमाण के.जी	मूल्य रु.					संख्या	के.जी	
		संख्या	के.जी.												
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१	बंगुर														
२	हाँस														
३	केरा														
४	तरकारी														
५	अन्य (.....)														

भाग द: ऋण तथा बिमा सम्बन्धी विवरण																	
द.१) माछापालन कार्यको लागि ऋण लिनु भएको छ ?																	
१) छ																	
२) छैन → प्रश्न नं. द.४ सोध्ने																	
द.२) उक्त ऋण मुख्यतः कहाँबाट लिनु भएको हो?																	
१) सहकारी																	
२) कृषि विकास बैंक																	
३) अन्य बैंक/वित्तिय संस्था																	
४) अन्य																	
द.३ उक्त ऋण तपाईंले कति प्रतिशत ब्याज दरमा लिनु भएको छ?																	
<div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 20px; margin: 0 auto;"></div>																	
द.४) माछापालन कार्यको लागि ऋण/थप ऋण आवश्यक छ?																	
१) छ																	
२) छैन → प्रश्न नं. द.६ सोध्ने																	
द.५) मुख्य कुन उद्देश्य लागि ऋण अथवा थप ऋण आवश्यक भएको हो?																	
१) भुरा खरिद																	
२) पोखरी निर्माणको लागि																	
३) माछापालनको लागि प्रयोग हुने औजार खरिद																	
४) मल/औषधी/दाना खरिद																	
५) अन्य मत्स्यपालन प्रयोजन.....																	
द.६) तपाईंले यस पोखरीमा रहेका माछाको बिमा गराउनु भएको छ?																	
१) छ																	
२) छैन → प्रश्न नं. द.८ सोध्ने																	
द.७) कति रकमको बिमा गर्नु भएको छ?																	
<div style="display: flex; align-items: center;"> रु. <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 20px; margin: 0 auto;"></div> </div>																	
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>द.८ माछापालक कृषकले भोगेका प्रमुख तीन समस्याहरु</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">१. पूँजीको समस्या</td> <td style="width: 50%;">५. बजारको समस्या</td> </tr> <tr> <td>२. जग्गाको समस्या</td> <td>६. दानाको उच्च मुल्य हुनु</td> </tr> <tr> <td>३. उच्च ब्याजदर समस्या</td> <td>७. प्राविधिक ज्ञानको कमी</td> </tr> <tr> <td>४. उन्नत नश्लको कमी</td> <td>८. बिद्युत अनुदान नदिनु</td> </tr> </table> </div>										१. पूँजीको समस्या	५. बजारको समस्या	२. जग्गाको समस्या	६. दानाको उच्च मुल्य हुनु	३. उच्च ब्याजदर समस्या	७. प्राविधिक ज्ञानको कमी	४. उन्नत नश्लको कमी	८. बिद्युत अनुदान नदिनु
१. पूँजीको समस्या	५. बजारको समस्या																
२. जग्गाको समस्या	६. दानाको उच्च मुल्य हुनु																
३. उच्च ब्याजदर समस्या	७. प्राविधिक ज्ञानको कमी																
४. उन्नत नश्लको कमी	८. बिद्युत अनुदान नदिनु																

माछापलक कृषक तथा संस्थाको मन्तव्य

उत्तरदाताको नाम

सही

मिति

गणकको नाम

गणकको सही

गणना मिति

सुपरिवेक्षकको नाम

सुपरिवेक्षकको सही

सुपरिवेक्षण मिति

धन्यवाद